

Sportnota Provincie Groningen 2007 t/m 2010

Mitdoun = Goud!

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	blz. 3.
<i>Terugblik</i>	blz. 4.
<i>Trends en ontwikkelingen</i>	blz. 6
Demografische ontwikkelingen.....	blz. 6
Gezondheidsontwikkelingen.....	blz. 6
Sociaal-culturele ontwikkelingen.....	blz. 7
Ruimtelijke en ecologische sportontwikkelingen	blz. 8
<i>Sport in Nederland</i>	blz. 9
<i>Provinciale beleidsvoornemens</i>	blz. 10
A. buurt/wijk, Onderwijs, Sport en jeugd/jongeren.....	blz. 11
B. de provincie stimuleert ondersteuning van sportverenigingen.....	blz. 13
C. talentontwikkeling: “brug tussen breedtesport en topsport”.....	blz. 14
D. oudereninitiatieven op het gebied van sport en bewegen.....	blz. 15
E. activiteiten of evenementen, die direct bijdragen aan het verhogen van de sportdeelname van niet-sporters.....	blz. 15
<i>Financiën sportbeleid 2007 - 2010</i>	blz. 16
<i>Bijlagen:</i> Bijlage I. De Breedtesportimpuls	- Beleid (deel I) - Evaluatie breedtesportimpuls 2001-2006 (deel II) - Uitkomsten evaluatie sportverenigingen (deel III) - Resultaten enquête Groninger gemeenten (deel IV) - Vragenlijst sportverenigingen (deel V) - Vragenlijst gemeenten - evaluatie (deel VI)
	Bijlage II. De Nederlandse Norm Gezond Bewegen
	Bijlage III. Rapportage Groningse sms-poll

Inleiding

Groninger Sportbeleid 2007-2010

Sport en bewegen is belangrijk, voor lichaam en geest, voor gezondheid en welzijn en voor alle leeftijden. En het is niet alleen leuk om zelf te sporten, mensen kijken er ook graag naar. Sport en bewegen zorgt voor betrokkenheid bij de samenleving. En het speelt een grote rol bij de opvoeding. Het heeft invloed op doorzettingsvermogen en het omgaan met lichamelijke grenzen. Je moet je houden aan bepaalde regels, en van teamsport leer je dat het samenspel in de ploeg effect heeft op het resultaat.

De maatschappelijke waarde van sport en bewegen is dus omvangrijk. Als provincie Groningen hebben wij de afgelopen jaren dan ook flink geïnvesteerd in de breedtesport, samen met de 25 Groninger gemeenten en (middelen van) het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. We hebben goede resultaten behaald in de verbetering van de sportinfrastructuur, de ondersteuning van lokale sportverenigingen en de uitvoering van lokale sportstimulerende projecten.

De komende periode willen we dit succesvolle beleid niet alleen prolongeren, maar wij hebben de ambitie er een nog steviger impuls aan te geven. De Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)-regeling van het Ministerie van VWS biedt ons de buitenkans dit te doen voor relatief gezien weinig extra middelen. Doelstelling van BOS is om jongeren sportiever en gezonder te laten leven en om problematisch gedrag te voorkomen. Wanneer wij BOS-projecten van gemeenten en buurt-, onderwijs- en sportorganisaties ondersteunen, verdubbelt VWS de financiële inzet van de provincie en de gemeente. Alle 25 gemeenten hebben al aangegeven dat zij mogelijkheden zien voor dergelijke projecten, en dat zij deze projectvoorstellen graag samen met de provincie willen indienen bij VWS.

In deze nota vindt u onze plannen voor het nieuwe sportbeleid 2007 t/m 2010. Ons sportbeleid is gericht op alle leeftijden. Natuurlijk kijken we per leeftijdsgroep naar wensen en vragen vanuit de maatschappij en van de groep. Nog meer dan voorheen leggen we de nadruk op gezondheid. Gezondheidsrisico's worden steeds groter door te weinig beweging en doordat het gewicht van mensen toeneemt. In onze provincie hebben we te maken met een groter aantal mensen met overgewicht dan het gemiddelde in Nederland. Gelukkig ligt het aantal sportende Groningers niet onder het landelijk gemiddelde; 55% van onze inwoners sport. Dat is weliswaar meer dan de helft, maar het betekent ook dat 45% 'stil' zit. Dit vraagt dus wel om activering van die andere helft.

Deze nota is tot stand gekomen met behulp van de kennis en ervaring van veel deskundigen en spelers uit het veld. De uitgangspunten van dit beleid moeten verder uitgewerkt worden tot een uitvoeringsprogramma. Ook dit zullen wij in samenwerking doen met onder andere de Groninger gemeenten, het Huis voor de Sport (HvdS) Groningen, sportverenigingen, scholen en andere deskundige en belanghebbende partijen. Wij zullen u informeren over dit vervolg.

Terugblik

Het sportbeleidsterrein is dynamisch op alle beleidsfacetten: topsport, talentsport- en ontwikkeling en de breedtesport. In de beleidsnota "Samen sterk voor de Lokale Sport" van april 2000 lag de nadruk op de breedtesport en was er aandacht voor de talentsport. De provincie is een samenwerkingsverband aangegaan met - uiteindelijk - alle vijftientig Groninger gemeenten, met als resultaat een nieuwe sportondersteuningsorganisatie het Huis voor de Sport.

Het beleidsplan "Samen sterk voor de Lokale Sport" vormde het kader van waaruit de provincie in samenwerking met gemeenten, de sportondersteuning op lokaal en provinciaal niveau wilde versterken.

Provinciale doelstellingen waren:

- Samen met de andere sportondersteuners bevorderen dat gemeenten en lokale organisaties (verdere) initiatieven ontplooiën die bijdragen aan een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod, zo mogelijk in samenwerking met andere beleidssectoren.
- Samen met de andere sportondersteuners bevorderen dat sportactiviteiten optimaal benut worden in het kader van andersoortige maatschappelijke doelen.

Evaluatie

Op verschillende momenten is er geëvalueerd:

1. jaarlijkse rapportageverplichting Huis voor de Sport

Jaarlijks heeft het Huis voor de Sport de resultaten overlegd ten aanzien van de voortgang en de financiële besteding.

2. tevredenheidsonderzoek in 2002 ten aanzien van het functioneren van het Huis voor de Sport (resultaten in februari 2003)

Uit het tevredenheidsonderzoek over de ondersteuning van het Huis voor de Sport eind 2002 begin 2003 blijkt dat sportverenigingen en ook gemeenten tevreden tot zeer tevreden te zijn.

3. evaluatie breedtesportimpuls in 2005 onder sportverenigingen en gemeenten (zie bijlage 1)

a. breedtesportimpuls

In 2001 is er afgesproken om de breedtesport te evalueren. Hiertoe zijn 1357 Groninger sportverenigingen in oktober 2005 gevraagd om een evaluatieformulier in te vullen. Daarnaast zijn 25 gemeenten gevraagd om een evaluatieformulier over de breedtesportimpuls in te vullen. Dit heeft geleid tot een grote respons: 541 sportverenigingen en 21 gemeenten.

Op basis van de door de sportverenigingen en gemeenten verstrekte gegevens, kan worden geconcludeerd dat de breedtesport zeker heeft bijgedragen aan de destijds geformuleerde doelstellingen.

Wat heeft de breedtesport opgeleverd

De Breedtesportimpuls, met de daarbij samenwerkende Groninger gemeenten en de provincie heeft er toe geleid dat het Huis voor de Sport is opgericht met o.a. het doel om sportverenigingen te ondersteunen bij allerlei knelpunten. Het Huis voor de Sport is bij 93 % van de sportverenigingen bekend en gemeenten zijn erg tevreden over het Huis voor de Sport. En een groot aantal sportverenigingen heeft al gebruik gemaakt van de ondersteuning van het Huis voor de Sport. In de toekomst verwachten nog meer sportverenigingen gebruik te gaan maken van de ondersteuning van het Huis voor de Sport. Daaruit spreekt veel vertrouwen in het Huis voor de Sport.

Een deel van de ondersteuning heeft geleid tot verbetering van de sportverenigingen. Toch blijkt uit de enquête dat sportverenigingsondersteuning zeer wenselijk blijft. En dan niet alleen om te ondersteunen bij zaken op het gebied van bijv. financiën en vrijwilligers maar bijvoorbeeld ook om verenigingen te helpen bij de omschakeling naar een meer moderne vereniging (bijv. een sportvereniging met kinderopvang, bij-

en naschoolse opvang, en (geïntegreerde) gehandicaptensport). Ook in het kader van de BOS-impuls zal een beroep gedaan worden op sportverenigingen, waarbij een verbreding van het aanbod in een aantal gevallen erg wenselijk is.

De meerderheid van de gemeenten heeft aangegeven dat er duurzame dwarsverbanden tussen sport en andere beleidssectoren zijn ontstaan, dat projecten hebben bijgedragen aan de lokale sociale infrastructuur, dat projecten naar tevredenheid zijn uitgevoerd, dat het ledenaantal van sportverenigingen is toegenomen en dat het lokale sportbeleid de afgelopen jaren een duidelijke impuls heeft gekregen.

Niet alle doelen zijn gehaald of nog niet gehaald, blijkt uit de enquête. Een aantal gemeenten heeft hierbij aangetekend dat het hiervoor nog te vroeg is, aangezien de Breedtesportimpuls nog loopt tot eind 2006. Een groot deel van de gemeenten geeft aan dat de ondersteuning aan de sportverenigingen *deels* heeft geleid tot duidelijke verbeteringen bij sportverenigingen. Uit de enquête bij de sportverenigingen blijkt dit feitelijk ook.

De meerheid van de gemeenten geeft aan dat de breedtesportimpuls niet heeft bijgedragen aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Het oplossen van maatschappelijke problemen is ook niet altijd even gemakkelijk, heeft de ervaring geleerd. In dat licht bezien is de bescheiden score van 31% waarbij het wel heeft bijgedragen, geen slechte score.

Concluderend

De Breedtesportimpuls heeft een uniek samenwerkingsverband op het gebied van overheden en sport in Nederland opgeleverd. Daarnaast is de ontstane sportinfrastructuur, met daarbij het sportondersteuningsinstituut het Huis voor de Sport, inmiddels al sterk verankerd in Groningen. De verschillende partijen geven aan dit in stand moet worden gehouden.

De breedtesportimpuls in de provincie Groningen heeft daarnaast zeker bijgedragen aan de vooraf gestelde doelen. Het is overigens niet zo dat alle doelen in de volle omvang zijn gehaald. In veel gemeenten heeft de breedtesportimpuls zijn sporen nagelaten, in positieve zin. Het lijkt erop dat - vooral bij de grotere sportverenigingen – het weer iets beter gaat. Vooral het ledenaantal lijkt toe te nemen. Dit kan ook zeker een gevolg zijn van de gemeentelijke sportprojecten (ook in het kader van de BSI).

Het is wenselijk dat de ondersteuning blijft gehandhaafd voor de sportverenigingen. Een zeer groot aantal sportverenigingen geven zelf ook aan dat ze in de nabije toekomst een beroep willen doen op ondersteuning. Daarnaast zijn er nog voldoende knelpunten bij sportverenigingen, waarbij ze hulp kunnen gebruiken.

Samengevat:

De breedtesportimpuls heeft de afgelopen 5 jaren o.a. opgeleverd:

1. een goed functionerend sportondersteuningsinstituut
2. duurzame dwarsverbanden tussen sport en andere beleidssectoren
3. dat projecten hebben bijgedragen aan de lokale sociale infrastructuur
4. dat het ledenaantal van sportverenigingen lijkt te zijn toegenomen
5. dat het lokale sportbeleid de afgelopen jaren een duidelijke impuls heeft gekregen

Talentcentra

In 2000 binnen had de provincie Groningen één talentcentrum, namelijk voor schaken. Vanaf 2001 zijn er met ondersteuning van de provincie en het Olympisch Steunpunt Noord-Nederland (OSNN) zes centra bijgekomen: Basketbal, IJshockey, Trampolinespringen, Kunstrijden, Tafeltennis en Zwemmen.

Trends en ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen

Nederland

Nederland zal rond 2035 18 miljoen inwoners tellen. De vergrijzing neemt toe, evenals het aantal etnische minderheden. Ouderen en etnische minderheden sporten naar verhouding minder dan jongeren en autochtone Nederlanders. Ouderen zijn wel meer gaan sporten, maar zijn nog lang niet zo 'sportief'-actief als jongeren. Waarschijnlijk zullen vooral jongeren tot 20 jaar en 55-plussers de komende jaren meer gaan sporten, waarbij ouderen waarschijnlijk andere wensen en behoeften hebben. Met de vergrijzing neemt het aantal beperkingen, het aantal gezondheidsproblemen en de kans op vereenzaming toe. Bij vereenzaming kan teamsport een middel zijn.

Groningen

In het Sociaal Rapport Groningen 2005 van het CMO staat dat ongeveer 30% van de Groninger bevolking jonger is dan 25 jaar, 30% tussen de 25 en 45 jaar, een kwart tussen de 45 en 65 jaar en 15% boven de 65 jaar. De verwachting is dat in 2022 20% van de Groninger bevolking 'grijs' (boven de 65 jaar) zal zijn.

Minder tijd voor meer bewegen

Steeds minder mensen bewegen. Mensen zijn de afgelopen decennia rijker geworden en hebben bijna allemaal een auto waarmee ze boodschappen doen en de kinderen naar school brengen. Met de afstandsbediening kan de televisie en de stereo aan en uit. En om te klussen en te koken is er allerlei elektrische apparatuur. Allemaal handige apparaten die zorgen voor veel gemak en minder inspanning. De keerzijde is dat we ons in en buiten het huis steeds minder hoeven te bewegen. Televisie kijken en het toenemende computergebruik zijn daarnaast debet aan een vooral zittend bestaan. We kijken met zijn allen gemiddeld 21% meer televisie dan in 1975. Tijd die ten koste gaat van het lezen van kranten en tijdschriften, hobby's en sociale contacten. Wel sporten, fietsen en wandelen we meer, in 2000 gemiddeld 1,8 uur per week tegenover 12 uur televisiekijken.

Jongeren stoppen of gaan minder sporten op het moment dat ze een bijbaantje vinden, nodig om bijvoorbeeld de kosten van de mobiele telefoon en uitgaan te kunnen betalen.

Gezondheidsontwikkelingen

Nederland

Het milieu, roken, bacteriële ziektes en voeding hebben allemaal invloed op de gezondheid. Reden voor de overheid om daaraan te werken. Zo zijn er regels gekomen voor uitstoot van bepaalde (schadelijke) stoffen, zijn er rookvrije werkplekken en is de wetgeving voor het bereiden, bewaren en opslaan van voeding strenger geworden. Toch blijven er nieuwe problemen ontstaan.

Zo is het aantal mensen met overgewicht in Nederland de afgelopen 25 jaar fors gegroeid, meestal als gevolg van weinig beweging en ongezond eten. Een slechte zaak want overgewicht leidt tot ziektes als obesitas, suikerziekte (diabetes melitis), hart- en vaatziekten en hersenbloedingen. Uit het in maart 2006 verschenen TNO-rapport 'Prevalentie van overgewicht en obesitas bij jeugdigen 4 -15 jaar in de periode 2002 - 2004', blijkt dat de aanwezigheid van overgewicht bij jongens gemiddeld 13,5% is en bij meisjes 16,7%. Conclusie is dat "de obesitas epidemie zich in Nederland voortzet. Maatregelen om overgewicht en obesitas te voorkomen zijn daarom noodzakelijk". Op basis van de gegevens uit het recent verschenen rapport (maart 2006) Permanent Onderzoek Leefsituatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek, lijkt te kunnen worden geconcludeerd, dat er een eind lijkt te zijn gekomen aan de stijging van het aantal

volwassenen met overgewicht'.² Uit datzelfde onderzoek blijkt ook dat het percentage jongeren van 12 tot 18 jaar wat voldoet aan de bewegingsnorm beduidend lager is dan gemiddeld (jongeren: 33 procent van de jongens en 22 procent van de meisjes voldoet aan de norm, tegen 55 procent van de bevolking).

Groningen

In de provincie Groningen is het aantal mensen met overgewicht fors gestegen, sterker dan het landelijk gemiddelde. Uit de gezondheidsenquête van de GGD uit 2002 blijkt dat de helft (49%) van de Groningers overgewicht heeft. Sinds 1990 neemt het overgewicht bij de volwassenen met 1% per jaar toe.

De sterkste toename is te zien bij jong volwassenen. In 2000 al leed 13 % van de leerlingen van de basisscholen in Groningen aan overgewicht. De toenmalige voorspelling in 2000 van een stijging van 1% per jaar lijkt niet uit te komen^{3 4}.

Sociaal-culturele ontwikkelingen

Nederland

Individualisering

De verhoudingen in de sport veranderen als gevolg van de individualisering. Een deel van de sporters wil zich niet binden aan vaste uren en/of dagen. Ze kunnen ongeorganiseerd iets ondernemen, bijvoorbeeld door te gaan hardlopen. Maar ook commerciële sportaanbieders als fitnesscentra zijn op deze vraag ingesprongen. Sportverenigingen zijn dus niet langer de enige en logische schakel in het sportaanbod.

Sportverenigingen

In 2004 tellen de bijna 29.000 sportverenigingen 4,9 miljoen leden, wat een groei was van 170.000 leden ten opzichte van 1999. Wel is het aantal sportverenigingen gedaald.⁵

Willen sportverenigingen aantrekkelijk blijven voor de sporter, vooral ook gelet op de individualisering, dan zullen ze rekening moeten houden met de individuele (sport)vraag van mensen.

Sportdeelname in relatie tot inkomen

Sportdeelname vertoont een duidelijke relatie met het inkomen; sportdeelname onder de laagste inkomens is 13% lager dan onder de hoogste inkomens.

Groningen

Individualisering

Ook in Groningen zijn er steeds meer zogenaamde ongeorganiseerde sporters. Deze groep sport op straat of in een schaatshal, een zwembad, skatebaan, op een trapveldje of in een fitnesscentrum. Veel jongeren sporten op school of bij het buurtwerk en veel volwassenen in bedrijven of met vriendenclubs. In de bewonersenquête van 2004 zegt ruim de helft (54%) van de Groninger bevolking één tot enkele malen per week te sporten. De meerderheid doet dat samen met anderen, terwijl een kwart individueel sport.

---

² In 2005 jaar kampte 45 procent van de volwassenen met overgewicht. Dat is iets minder dan in de twee jaren daarvoor. In 1981 was het percentage mensen met overgewicht 33 procent.

³ Sinds 1990 hanteert de GGD de monitoring van het lichaamsgewicht. De jeugdpeiling in 2000 maakt duidelijk dat 13% van de leerlingen van de basisscholen overgewicht heeft en dat dit dus jaarlijks met meer dan 1% stijgt.

⁴ Als de voorspelde stijging was doorgezet, dan zou in 2005 18 a 19% van de leerlingen van het basisscholen overgewicht hebben. Uit de GGD-Gezondheidsenquête-Groningen 2004 (verschenen medio 2005) bleek een zekere stabilisatie. In groep 6 en 8 van het basisonderwijs had 13% overgewicht, evenals in het jaar 2000. In klas 2 en 4 van het basisonderwijs had 10% overgewicht. Dit sluit tevens aan bij de bevindingen van het CBS, die ook een stabilisatie liet zien.

⁵ In 1999 telde Nederland nog 29473 sportverenigingen en in 2004 was dit gedaald tot 28756 (SCP 2005). Dit wordt mede toegeschreven aan het proces van schaalvergroting bij sportverenigingen. Het gemiddelde ledenaantal van sportverenigingen is van 161 leden (1999) naar 171 leden (2004) gegaan.

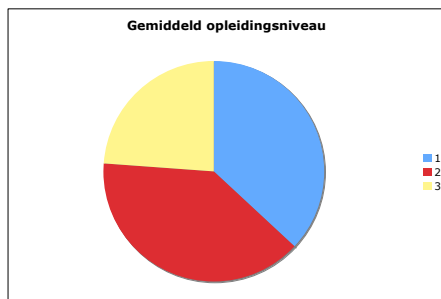
Sportverenigingen

Uit informatie van het Huis voor de Sport Groningen (HvdS) blijkt dat er in Groningen 1362 sportverenigingen zijn met in totaal zo'n 155.250 leden (27% van de Groninger bevolking is lid van een sportvereniging). Het percentage wijkt dus iets af van het landelijke gemiddelde (landelijk ruim 30%). Landelijk is ongeveer 8% van de totale bevolking werkzaam als vrijwilliger bij een sportvereniging en in Groningen ligt dat procentueel ongeveer gelijk: 46.000 vrijwilligers bij de 1362 sportverenigingen.

Sportdeelname in relatie tot inkomen

Van invloed op de sociaal-culturele ontwikkeling zijn het gemiddeld besteedbaar inkomen en het opleidingsniveau. In de provincie Groningen is het gemiddeld besteedbaar inkomen van de inwoners lager dan in de rest van het land. Bijna 15% van de Groninger huishoudens moet rond komen van een laag inkomen (CMO Groningen – Sociaal Rapport Groningen 2005).

Het opleidingsniveau is daarentegen wel vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde.

1. alleen lager onderwijs
2. middelbaar niveau
3. hoger onderwijs

Ruimtelijke en ecologische sportontwikkelingen

Nederland

De meeste sportverenigingen hadden in het verleden een eigen sportveld met eigen kantine of een sporthal die vooral voor één bepaalde sport werd gebruikt. Dit is langzamerhand verschoven naar zogenaamde multifunctionele sportvoorzieningen. Mensen hebben behoefte aan zo'n voorziening in de eigen wijk, wel kan dit per sporttak verschillen.

Ook vanuit ongeorganiseerde sporten als bijvoorbeeld skeeleren, skaten en fietsen zijn er wensen. In dit geval naar een strakke, bij voorkeur geasfalteerde, ondergrond.

Ten slotte is ook het beheer van gemeentelijke sportaccommodaties aan het veranderen. Gemeenten beheerden in 1991 zo'n 60% van de zwembaden en overdekte sportvoorzieningen, nu is dat nog maar een derde. Ook heeft de gemeente minder sportvoorzieningen in de open lucht in beheer. Dit is gedaald naar driekwart van het totaal. De rest is in handen van particulieren.

Groningen

Het CMO zegt in zijn rapport dat het aantal sportvoorzieningen per 10.000 inwoners in de provincie Groningen hoger is dan het landelijk gemiddelde, 4,9 in Groningen ten opzichte van 3,5 in de rest van het land. In het hele land vragen ongeorganiseerde sporten om gebruiksruimte. We gaan ervan uit dat dit in Groningen niet anders is. Toch is het niet altijd nodig om voor alle - ongeorganiseerde - sporten speciale voorzieningen of ondergrond te hebben. In 2005 heeft bijvoorbeeld Nordic walking (een soort van 'lopen met stokken' als bij langlaufen) zijn intrede gedaan in de provincie Groningen met als enige vereiste twee stokken en ruimte om te wandelen, naast kwalitatief goede fiets of wandelpaden.

De meeste gemeentes beschikken over voldoende en goede accommodatie. Efficiënt gebruik, beheer, bereikbaarheid en gebruik voor meerdere doelen vormen vaak nog een probleem (bron: Huis voor de Sport Groningen).

Sport in Nederland

De nota's van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) 'Langer Gezond Leven 2004-2007' en "Tijd voor Sport, Bewegen, Meedoen, Presteren" van september 2005 beschrijven (deels het) landelijke gezondheids- en sportbeleid. Ook het NOC*NSF heeft nieuwe plannen waarin de noodzaak van verbreding van de sport een rol speelt.

Doelstellingen van het kabinet:

- mensen gaan meer sporten en bewegen voor hun gezondheid;
- mensen ontmoeten elkaar via sport en worden aangemoedigd mee te doen aan maatschappelijke activiteiten;
- mensen gedragen zich sportief en respecteren (spel)regels;
- topsport in Nederland bevorderen als symbool voor ambitie, als bron voor ontspanning en voor ons nationaal imago in binnen- en buitenland.

Bij 'Langer Gezond Leven 2004-2007' is in de nota gekozen voor de speerpunten overgewicht en obesitas. Hierbij heeft het Ministerie van VWS acht acties aangegeven om overgewicht aan te pakken, zoals activiteiten op scholen, lokale en wijkgericht acties en overgewicht vroegtijdig opsporen en aanpakken.

Het rijksbeleid is gericht op Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) ⁶.

- Buurt wordt hierbij gezien als bijvoorbeeld jongerencentra, club- en buurthuizen of wijkverenigingen. Ook kan het gaan om alternatieve organisatievormen van sport in de wijk, bijvoorbeeld mensen die eens in de week samen ergens volleyballen, of om informele samenwerkingsvormen als samen jeu de boulen.
- (Bewegings)onderwijs wordt hierbij gezien om de onderwijsinstelling in de wijk, buurt of eventueel de gemeente. Naast basisscholen kunnen ook scholen voor voortgezet onderwijs meedoen.
- Sport wordt in eerste plaats gezien als sportverenigingen. Sportverenigingen streven naar een aantrekkelijk en toegankelijk sportief aanbod. Daarnaast groeit het aantal commerciële aanbieders van sportactiviteiten (zoals fitnesscentra). Maar ook anders-georganiseerde sport (zoals loopgroepen) kan een rol spelen.

Het breedtesport beleid van het NOC*NSF

'Een sportieve onderneming' is het motto van het NOC*NSF voor de georganiseerde sport met als leidraad 'vanuit de eigen kracht samen sport beter benutten.' Verenigingen, bonden en koepel hebben elk een daarvan afgeleide opdracht. Sportverenigingen hebben als taak zo aantrekkelijk te zijn dat nieuwe mensen lid worden en oude leden blijven. Sportbonden moeten de verenigingen daarbij helpen. De nationale sportkoepel moet op zijn beurt de bonden helpen versterken.

Doel van het NOC*NSF is behoud van het marktaandeel (33,2% met 4,9 miljoen leden) en meer samenwerking van de bonden,

---

⁶ Aan deze 'verdubbelingen' is in het kader van de BOS-regeling wel een maximum verbonden. Verwezen wordt naar de BOS-regeling (zie ook www.minvws.nl).

Provinciale beleidsvoornemens

Inleiding

De initiatieven op het gebied van welzijns-, buurt- en jongerenwerk en sport hebben onze aandacht, omdat deze activiteiten een bijdrage leveren aan het versterken van de sociale samenhang. Wij zijn van mening dat de overheid er altijd moet zijn voor die mensen die extra zorg en aandacht nodig hebben, en voor het vergroten van de sociale integratie in de samenleving. Want "*De boel bij elkaar houden, dat is het dus*" (Joop den Uyl, oud PvdA-premier). Maar hiermee zijn we er niet! Wij doen als overheid wat we kunnen om de betrokkenheid van mensen bij de samenleving te vergroten, maar blijven hierbij ook altijd afhankelijk van de eigen verantwoordelijkheid die mensen gezamenlijk nemen voor hun woonwerk- en leefomgeving.

Tegen de achtergrond van trends, ontwikkelingen en nationaal beleid wil de Provincie zich richten op een actievere mens op het gebied van sport en bewegen. Zo willen we extra bijdragen aan een gezondere manier van leven. Gezondheidsrisico's tackelen met meer beweging, kan alleen als ook iedereen toegang heeft tot sport en bewegen. Ook kan sport helpen sociale doelen te halen, als bijvoorbeeld terugdringen van eenzaamheid.

Bij het beleid gaan we uit van de volgende zaken:

- overgewicht neemt toe door te weinig bewegen en ongezonde voeding. Dit kan (ernstige) gevolgen hebben voor de gezondheid;
- sportief leven (voldoende bewegen) is een bewuste keuze;
- toename van ouderen (vergrijzing) vraagt om een aansluitend sportaanbod;
- sportverenigingen hebben behoefte aan ondersteuning, ook om aan de veranderde wensen te (blijven) voldoen;
- samenwerking tussen Groninger gemeenten en de provincie op het gebied van sport heeft de laatste jaren zijn vruchten afgeworpen. Beide partijen willen dan ook doorgaan met de samenwerking;
- het Huis voor de Sport Groningen heeft zijn nut bewezen;
- sport bijdraagt aan de leefbaarheid (zowel fysiek als sociaal) en vitaliteit;
- goed presterende topsporters beïnvloeden breedtesport positief.

Ons doel is 'Elke Groninger moet op zijn eigen manier voldoende (kunnen) sporten of bewegen.'

Om dit doel te bereiken hebben we de volgende speerpunten gekozen:

- A. de provincie ondersteunt en stimuleert gemeentelijke initiatieven die een relatie leggen tussen Sport en Bewegen, Jeugd, Onderwijs en Buurt/wijk.
Het doel hiervan is om samen met de Groninger gemeenten, jongeren sportiever en gezond(er) te laten leven én problemen en/of problematisch gedrag voorkomen.
- B. de provincie stimuleert ondersteuning van sportverenigingen;
Het doel hiervan is om gezonde sportverenigingen te krijgen en te behouden, waarbij de nadruk ligt op ontwikkelingen die inspelen op nieuwe vragen (flexibel sportaanbod) en ook op verbreding van het aanbod (bijvoorbeeld buitenschoolse opvang).
- C. de provincie stimuleert ondersteuning van talentontwikkeling;
Topsport en breedtesport zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. De breedtesport vormt de basis voor de topsport. Hoe breder deze basis, hoe groter de kans dat er talent uit voortkomt. Omgekeerd heeft topsport effect op de breedtesport. Topsporters uit de provincie Groningen, zijn voor veel mensen een voorbeeld om ook te gaan of te blijven sporten. De provincie Groningen wil talentontwikkeling en

talentbegeleiding in de provincie verder ondersteunen. Dit laatste door inschakeling van het Olympisch Steunpunt Noord-Nederland.

- D. de provincie ondersteunt en stimuleert oudereninitiatieven op het gebied van sport en bewegen
Ouderen zijn wel meer gaan sporten, maar zijn nog lang niet zo sportief actief als jongeren. Tevens zal de groep ouderen de komende jaren fors stijgen. Daarom willen wij initiatieven ondersteunen en stimuleren, die gericht zijn op sport en beweging van 55-plussers.
- E. de provincie ondersteunt activiteiten of evenementen die direct bijdragen aan meer deelname aan sport door niet-sporters.
Hierbij willen wij breedtesportevenementen stimuleren die zich richten op (nog) niet sportende mensen uit de provincie en regio.

Uitwerking speerpunten

A. Buurt/wijk, Onderwijs, Sport en jeugd/jongeren

Doel: samen met de Groninger gemeenten, jongeren sportiever en gezond(er) te laten leven én problemen en/of problematisch gedrag voorkomen.

Door sport leren jongeren sportief gedrag binnen een groep en regels (waarden en normen) die daarbij gelden. Die waarden en normen staan niet op zich, maar houden direct verband met waarden en normen die gelden in onze maatschappij. 'Jong geleerd, oud gedaan', is hierbij het uitgangspunt. Door deze waarde en normen bij de sport en de zinvolle tijdsbesteding, kan er gesproken worden over preventieve jeugdzorg. Aan de ene kant willen we insteken op het meer laten bewegen van jongeren, aan de andere kant op bewustwording van het belang van sporten, bewegen en voeding. Zeker nu duidelijk is dat 13% van de leerlingen van de basisschool in Groningen overgewicht heeft en de verwachting is dat dit percentage jaarlijks stijgt.

Uit de door ons gehouden SMS-poll onder jongeren in september 2005, bleek een grote groep jongeren het eens te zijn met de stelling 'Ik wil vaker/meer sporten'. Van de 144 respondenten, waren er 118 eens met de stelling en 26 jongeren oneens. Zie ook bijlage 3.

De sms-poll is ingezet om op een snelle manier de mening van een grote groep jongeren te peilen. Naar aanleiding van de uitslag gaan we met jongeren uit verschillende plaatsen in de provincie verder praten. We willen van ze weten wat ze goed vinden aan het huidige sportbeleid, wat ze missen en wat ze wensen. Op die manier kunnen we ons beleid afstemmen op deze doelgroep.

Buurt, Onderwijs en Sport-impuls (BOS)

De provincie ondersteunt gemeenten bij activiteiten binnen de BOS-regeling (Buurt, Onderwijs en Sport) van het Ministerie van VWS. BOS is een kans om 'bewegingsarmoede' bij jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 18 jaar tegen te gaan en mogelijk te voorkomen. Doel van de regeling is jongeren sportiever en gezonder te laten leven en problemen en / of problematisch gedrag te voorkomen. In de BOS-projecten of arrangementen werken buurt-, onderwijs- en sportorganisaties samen om achterstanden te verkleinen en overlast van jongeren te voorkomen.

Hierbij staan de lokale 'knelpunten' bij de gemeenten centraal. Het kan hierbij gaan om problemen in een dorp, (deel van een) wijk tot maximaal de grote van een gehele gemeente. Zo kunnen gemeenten zelf beslissen of zij een knelpunt ervaren bij bijvoorbeeld een speelplaats.

Hiervoor kan namelijk een beperkt gedeelte van de middelen vanuit BOS worden ingezet (inzet op harde infrastructuur is beperkt mogelijk).⁷

De ondersteuning bestaat uit een provinciale bijdrage van max. 50 eurocent per inwoner voor gemeentelijke BOS-projecten. Dit bedrag zal lager zijn, als de gemeentelijke inleg lager is.

Een multipliereffect wordt verkregen doordat in het kader van de BOS-regeling, de aangegeven bedragen in de BOS-projecten (gemeentelijke bedragen en het provinciaal bedrag en mogelijk andere bedragen, zoals uit het onderwijs) verdubbeld worden. Door deze krachtige multiplierconstructie én de geleiding via de huidige en unieke sportinfrastructuur in Groningen, zal fors ingezet worden op jongeren sportiever en zonder te laten leven en problemen en / of problematisch gedrag te voorkomen.

Groninger Sport Model (GSM)

Het zogenaamde 'Groninger Sport Model' (GSM) is ontwikkeld door het Huis voor de Sport. Doel van het model is Groningers aanzetten tot een actieve en gezonde manier van leven met behulp van sport en beweging, voorlichting en interventies. Er zijn vier programmalijnen⁸ ontwikkeld:

1. Bewustwording gezonde en actieve leefstijl

Bij het terugdringen van overgewicht is gezonde voeding van wezenlijk belang. Overgewicht bij kinderen wordt voor ouders en kinderen bespreekbaar gemaakt met voorlichting en met activiteiten gericht op het voorkomen van overgewicht.

2. Stimuleren bewegen en sportbeoefening, een gerichte aanpak om samen met basisscholen en gemeenten bewegen te stimuleren

Doel is kinderen een verantwoorde en gezonde leefstijl aan te leren. Ze bewegen dagelijks minimaal één uur, zo veel mogelijk binnen de schooltijden. We maken daarbij gebruik van de mogelijkheden die de school, de buurt en de sportverenigingen in de directe omgeving bieden.

3. Aanbod voor specifieke doelgroepen

Het GSM concentreert zich op kinderen van vier tot twaalf. Maar ook andere doelgroepen zijn belangrijk. Daarbij wordt ook gekeken naar het bestaande aanbod en naar verbetering daarvan.

4. Initiëren en stimuleren gezond en sportief beleid

Gemeenten, scholen, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven worden gestimuleerd en geadviseerd bij het opstellen en uitvoeren van een gezond en actief (sport)beleid. Het GSM kan nog meer betekenen als het gaat om activiteiten op maat, onderzoek en beleidsadviesing. (Concrete kaders zijn te vinden binnen de BOS-driehoek, lokaal gezondheidsbeleid, sportbeleid, de jeugdgezondheidszorg en welzijnsbeleid).

De provincie ondersteunt gemeenten wanneer ze GSM of een GSM-achtig project binnen de BOS-sportimpuls uitvoeren.

Samenwerking met Groninger gemeenten

Gemeente en provincie blijven na de vruchtbare samenwerking van de afgelopen jaren, samen werken aan sport en beweging. Belangrijke schakel binnen de samenwerking vormt het Huis voor de Sport, uitgegroeid tot kenniscentrum op het gebied van sport en bewegen dat ook nog eens beschikt over een groot netwerk.

---

⁷ De aanvragen in het kader van de BOS-regeling moeten voor 1 april 2006 zijn ingediend bij het Ministerie van VWS. Van een aantal gemeenten zijn de gegevens bij ons nog niet bekend, aangezien in een aantal gevallen nog moet worden besloten door het (nieuwe) College van Burgemeesters en Wethouders. Wij verwachten deze gegevens begin april binnen te krijgen.

⁸ Uit: 'Fundament – Groninger Sport Model, (Samen)werken aan een actief & gezond Groningen' van het Huis voor de Sport (juli 2005).

Oplossingen en het sport- of bewegingsaanbod moeten in de toekomst nog beter aansluiten bij lokale situaties. Daarom willen we ook samenwerken met onderwijsinstellingen, anders-georganiseerde sport, welzijns- en gezondheidsinstellingen en waar mogelijk het bedrijfsleven.

Resultaten

We willen in 2010 de volgende resultaten hebben bereikt:

- 60% (nu 54%) van de Groninger bevolking sport één tot enkele malen per week;
- 10% (nu 13%, met verwachting van ongeveer 19% in 2010) van de kinderen van de basisschool in Groningen heeft overgewicht;
- 30% (nu 27%) is lid van een sportvereniging;
- een deel van de overlast door jongeren is teruggedrongen door sport- en beweegactiviteiten.

B. de provincie stimuleert ondersteuning van sportverenigingen

De afgelopen periode heeft de provincie stevig geïnvesteerd in de ondersteuning van sportverenigingen en dat blijven we doen. Vooral als het gaat om sportontwikkeling. Het kan daarbij gaan om een ontwikkeling die inspeelt op de nieuwe vraag (flexibel sportaanbod), maar ook om het spelen van een andere (maatschappelijke) rol (bijvoorbeeld buitenschoolse opvang).

Sportverenigingen hebben in de Breedtesportimpuls-projectperiode minder ondersteuning gevraagd van het Huis voor de Sport. In veel gevallen zijn problemen al aangepakt en opgelost tijdens de eerste contacten of in het vervolgtraject. Daarna hebben zich nauwelijks nieuwe problemen voorgedaan. Daarnaast hebben verschillende sportondersteunende organisaties en sportbonden websites ontwikkeld. Hierdoor zijn verenigingen beter in staat om snel en op elk gewenst tijdstip, bepaalde informatie te vinden.

We verwachten dat de ondersteunende rol van de sportbonden groter zal worden. Bonden krijgen de komende jaren extra geld om verenigingen structureel te ondersteunen. Bonden mogen van het geld eigen adviseurs inzetten of ergens anders inhuren. Het Huis voor de Sport Groningen heeft met een aantal sportbonden afspraken gemaakt over de uitvoering van de sportondersteuning in de provincie Groningen, en de verwachting is dat meerdere afspraken met sportbonden zullen worden gemaakt.

Dit betekent overigens niet dat de ondersteunende rol voor de overheden hierbij kan worden afgesloten. De vraag naar ondersteuning van verenigingen blijft, getuige de enquête, onverminderd bestaan en vooral als het gaat om 'modernisering' van de sportverenigingen dan ligt daarbij een gezamenlijke opgave.

Ook op dit gebied willen we graag optrekken met Groninger gemeenten. Een groot aantal gemeenten heeft al aangegeven te willen blijven inzetten op de verenigingsondersteuning. Voor die gemeenten die daarin willen blijven investeren, willen wij een max. 25 eurocent per inwoner verstrekken. Dit bedrag zal lager zijn, indien een gemeente zelf een lagere bijdrage verstrekt. Voor een deel zal de provinciale ondersteuning ingezet kunnen worden op boven-lokale of (gemeentelijke) grensoverschrijdende ondersteuningsactiviteiten, zoals niet-sportspecifieke cursussen of informatie voor sportverenigingen. Voor de uitvoering van de ondersteuning maken we afspraken met het Huis voor de Sport waarbij we rekening houden met de rol van de sportbonden.

Resultaten

We willen met bovenstaande in 2010 de volgende resultaten hebben bereikt:

- 5% van de sportverenigingen heeft een duidelijk verbreed aanbod;
- ledentoeename bij sportverenigingen van 3%;
- 50% sportverenigingen is 'problemen-vrij';
- toename vrijwillig kader bij sportverenigingen.

C. Talentontwikkeling: “brug tussen breedtesport en topsport”

Topsport en breedtesport zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. De breedtesport vormt de basis voor de topsport. Hoe breder deze basis, hoe groter de kans dat er talenten uit voortkomt. Omgekeerd heeft topsport effect op de breedtesport. Topsporters uit de provincie Groningen, zoals Marianne Timmer, Arjen Robben en Rutger Smith zijn voor veel mensen een voorbeeld om ook te gaan of te blijven sporten. De provincie Groningen wil talentontwikkeling en talentbegeleiding in de provincie verder ondersteunen. Dit laatste door inschakeling van het Topsport Steunpunt Noord-Nederland (voorheen: Olympisch Steunpunt Noord Nederland).

Olympisch Netwerk Noord Nederland

Het NOC*NSF stimuleert sinds 2005 de opzet van regionale Olympische Netwerken verspreid over het land. Een dergelijk netwerk bestaat uit een samenwerkingsverband van verschillende organisaties welke actief zijn binnen de (regionale) sport. Momenteel worden er door diverse (sport)organisaties uit Noord Nederland, waaronder het Topsport Steunpunt Noord Nederland (TSNN) en het Huis voor de Sport Groningen, met elkaar gesproken over de opzet van een dergelijk Olympisch Netwerk Noord Nederland. Binnen het netwerk worden initiatieven op lokaal en regionaal niveau ondergebracht. Initiatieven om (top)sporters en verenigingen te ondersteunen. De werkzaamheden van het TSNN blijven hierbij inhoudelijk hetzelfde als gedurende de periode van het Olympisch Steunpunt Noord Nederland, namelijk: begeleiden en ondersteunen van talenten en topsporters uit de provincies Groningen, Friesland, en Drenthe. Het voortbestaan van het TSNN is inmiddels bekrachtigd door het NOC*NSF. Dit betekent dat de provincie de komende jaren een beroep kan blijven doen op de deskundigheid en aanwezige know-how van het TSNN op het terrein van de talentontwikkeling, in het bijzonder de begeleiding en ondersteuning van sporttalenten en de ontwikkeling en ondersteuning van talentcentra.

Talentcentra

Voor talentontwikkeling is goede begeleiding én ‘infrastructuur’ belangrijk. Infrastructuur moet zich ontwikkelen vanuit de (afdelingen van) sportbonden of samenwerkingsverbanden tussen verenigingen. Daarvoor worden talentcentra opgezet die de provincie Groningen ondersteunt met startsubsidies. Doel van de centra is duurzame verbetering van de infrastructuur voor talentontwikkeling in Noord-Nederland. Uitgangspunt is maximaal één centrum per tak van sport in Noord-Nederland. Ook moet het talentcentrum bestemd zijn voor talenten uit ten minste de hele provincie Groningen, dan wel uit de drie noordelijke provincies. Om de voortgang van het centrum te kunnen waarborgen, moet het beschikken over een goede basis(infra)structuur. Tot slot moeten er al sporters nationaal of internationaal actief zijn binnen de sport waarvoor het talentcentrum wordt opgezet.

Het TSNN speelt een belangrijke rol bij de totstandkoming van de talentcentra. Het begeleidt sportbonden of (samenwerkingsverbanden tussen) sportverenigingen bij het opzetten en verder ontwikkelen van topgroepen en talentcentra. Het TSNN adviseert en bemiddelt over de inhoud en de organisatie. Daarbij maakt het gebruik van het eigen netwerk, dat bestaat uit maatschappelijke, medische en trainingstechnische kennis en ervaring. Bij de provincie komen de aanvragen voor startsubsidies voor talentcentra binnen. Het TSNN beoordeelt ze en adviseert ons schriftelijk. Zodra een centrum van start gaat, blijft het TSNN de ontwikkelingen volgen. In 2003 bleek dat de bestaande talentcentra moeite hebben om met name financieel het hoofd boven water te houden. In de toekomst zullen we bij het maken van financiële afspraken tussen provincie en het TSNN het accent leggen op voortbestaan van de talentcentra.

D. de provincie ondersteunt en stimuleert oudereninitiatieven op het gebied van sport en bewegen

Door de vergrijzing zullen meer mensen in de toekomst een beroep doen op de gezondheidszorg en op de gemeente voor de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning⁹. Ook voor de sport is vergrijzing een punt van aandacht. Naarmate ouderen meer gaan sporten, ontstaat een nieuwe groep sporters met (vermoedelijk) andere wensen en behoeftes. Ouderen zijn wel meer gaan sporten, maar zijn nog lang niet zo sportief actief als jongeren. Daarom willen we initiatieven gericht op sport en beweging van 55-plussers ondersteunen en stimuleren. Voorwaarde is doorstroming naar reguliere sportverenigingen of andere sportaanbieders.

Samenwerking

Uitvoering ligt deels bij het Huis voor de Sport, waarbij we uitgaan van de eerdere ervaringen met senioren sport/55+-sport (Meer Bewegen voor Ouderen). Daarnaast gaat we onderzoeken met welke andere partners we kunnen samenwerken.

Resultaten

We willen met bovenstaande in 2010 de volgende resultaten hebben bereikt:

- 10% sporttoename onder 55-plussers;
- 5% extra 55+leden bij sportverenigingen;

E. de provincie ondersteunt activiteiten of evenementen, die direct bijdragen aan het verhogen van de sportdeelname van niet-sporters

De provincie heeft de afgelopen beleidsperiode een zogenaamd stimuleringsfonds ingesteld: "*incidentele subsidies breedtesportevenementen en talentcentra*". Doel is onder meer breedtesportevenementen stimuleren die zich richten op (nog) niet sportende mensen uit de provincie en regio. Het stimuleringsfonds blijft bestaan, maar met een aantal veranderingen. We willen sportorganisaties met klem uitnodigen om niet-sportende gehandicapten, ouderen en jongeren (duurzaam) deel te laten nemen aan sport. Voorwaarde is (vergaande) samenwerking met sportverenigingen of sportaanbieders die deze niet-sporters willen onderbrengen. Alleen een jeugdevenement of een ouderenactiviteit is dus niet genoeg. Daarnaast zetten wij het fonds in voor nieuwe talentcentra.

---

⁹ De Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning zal ingaan op 1 januari 2007. De wet heeft betrekking op taken op het de terreinen Wonen, Welzijn en Zorg, waarin ook de Welzijnswet en de Wet Voorzieningen Gehandicapten zal opgaan. De verantwoordelijkheid voor uitvoering van de WMO komt bij de gemeenten te liggen.

Financiën sportbeleid 2007 - 2010

De afgelopen jaren is stevig ingezet op de breedtesport, ook door de Groninger gemeenten. En wij gaan door op deze ingeslagen weg. De BOS-impuls van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport biedt grote kansen voor de 25 Groninger gemeenten en de provincie om problemen en knelpunten op lokaal niveau stevig aan te pakken en fors in te zetten op sport, gezondheid en jeugd.

Gelet op onze ambitie is beperkte uitbreiding van beleid gewenst, juist ook gelet op de sociale (infrastructurele) en gezondheidsfuncties van sport en bewegen en de verdere verbreding.

Financiële vertaling van de speerpunten

A. Buurt/wijk, Onderwijs, Sport en jeugd - € 287.500,--

Om gemeenten te stimuleren om een beroep te doen op de BOS-regeling, willen we hiervoor zelf ook bijdrage beschikbaar stellen. De provinciale bijdrage is gelijk aan de gemeentelijke bijdrage in het kader van BOS, met een maximum van 0,50 eurocent x inwonersaantal per gemeente, ingaande per 01-01-2007. Uitgaande van een inwonersaantal van 575.000 inwoners (voorlopig cijfer CBS over inwonersaantallen provincie Groningen per 01-01-2005) en een bijdrage van maximaal 0,50 eurocent betekent een provinciale bijdrage van maximaal € 287.500,-- voor 25 gemeenten.

B. de provincie stimuleert ondersteuning van sportverenigingen - € 143.750,--

Wij gaan hier uit van een bijdrage van € 0,25 per inwoner voor sportverenigingsondersteuning, inbegrepen eventueel doelgroepenbeleid en sport, dan betekent dat een bedrag van in totaal € 143.750,--.

C. de provincie stimuleert de ondersteuning van de talentontwikkeling - € 25.000,--

Wij willen jaarlijks een bijdrage beschikbaar stellen van € 25.000,-- ten behoeve van de eerder genoemde werkzaamheden van het TSNN.

D. ondersteuning/stimulering oudereninitiatieven op het gebied van de sport en bewegen - € 50.000,-

Wij willen voor de ondersteuning/stimulering van oudereninitiatieven op het gebied van sport en bewegen € 50.000,-- beschikbaar stellen.

E. evenementen, die bijdragen aan verhogen sportparticipatie van niet-sporters - € 50.000,--

Gelet op de groei van het aantal evenementen en ook het aantal aanvragen, de verhoging van de gevraagde bedragen, en het belang wat wij hechten aan dit krediet, hebben wij dit bedrag verhoogd van 31.000 euro naar € 50.000,--.

Totalen

A. Buurt/wijk, Onderwijs, Sport en jeugd	€ 287.500,-
B. de provincie stimuleert ondersteuning van sportverenigingen	€ 143.750,-
C. de provincie stimuleert de ondersteuning van de talentontwikkeling	€ 25.000,-
D. ondersteuning/stimulering oudereninitiatieven op het gebied van de sport en bewegen	€ 50.000,-
E. evenementen, die bijdragen aan verhogen sportparticipatie van niet-sporters	€ 50.000,-
	+
Totaal	€ 556.250,-

1. Handhaving huidig niveau (2006)	€ 458.067 p/j.
2. Extra ambitie	€ 98.183 p/j.

Stand van zaken financiering Sport huidig niveau

Dekking	2006	2007	2008	2009	2010
Structurele sportsubsidie	233.600	233.600	233.600	233.600	233.600
Sportnota (t/m 2007)/ GS-program	125.000	125.000	(125.000)*	(125.000)*	(125.000)*
Sportnota-inzet middelen Welzijn t/m 2008	68.067	68.067	68.067	(68.067)*	(68.067)*
Incidentele krediet Sport	31.400	31.400	31.400	31.400	31.400
Totaal gedekt	458.067	458.067	333.067	265.000	265.000

*) Voor de bedragen tussen haakjes geldt, dat deze bedragen nog niet gedekt zijn.

Financiële dekking

- Voor de bedragen voor de onderdelen A. en B. (resp. € 287.500,- en € 143.750,-) geldt dat deze, door een voorbeslag op de Voorjaarsnota 2006 voor de jaren 2007 t/m 2010, inmiddels voor een bedrag van € 333.067,- zijn gedekt.

- Voor de resterende middelen voor de onderdelen A. en B. (€ 98.183,-) alsmede voor de C, D en E. (resp. € 25.000,-, € 50.000,- en € 50.000 euro) zullen wij nadere voorstellen doen in het kader van de Voorjaarsnota 2006, voor de dekking van 2007 en verder.

Bijlage 1 De Breedtesportimpuls

De bijlage 1 bestaat uit 3 onderdelen, te weten een korte omschrijving van de beleidsonderdelen uit (deel I) de sportnota “Samen sterk voor de Lokale Sport”, (deel II) een kort uitleg over de opzet van de evaluatie, (deel III). de resultaten van de evaluatie bij de Groninger Sportverenigingen en (deel IV) de resultaten van de evaluatie bij de Groninger gemeenten.

Deel I

Beleidsonderdelen “Samen sterk voor de lokale sport”

Voor de (bijna) afgelopen beleidsperiode gelden vijf speerpunten:

- 1 sportontwikkeling bij en ondersteuning van sportverenigingen moet 'zo dicht mogelijk bij huis' plaatsvinden met accountmanagement en verenigingsondersteuning (sport als doel)
- 2 initiëren en ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan het oplossen van lokale maatschappelijke knelpunten of aan de versterking van de sociale infrastructuur (sport als middel in een lokale integrale benadering);
- 3 afstemmen van beleidssectoren, het leggen van dwarsverbanden;
- 4 de ondersteuning van de breedtesportevenementen;
- 5 de ondersteuning van de talentontwikkeling.

Het beleidsplan "Samen sterk voor de Lokale Sport" vormde het kader van waaruit de provincie in samenwerking met gemeenten de sportondersteuning op lokaal en provinciaal niveau willen aanpakken.

Provinciale doelstellingen waren:

- Samen met de andere sportondersteuners bevorderen dat gemeenten en lokale organisaties (verdere) initiatieven ontplooiën die bijdragen aan een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod, indien mogelijk in samenwerking met andere beleidssectoren.
- Samen met de andere sportondersteuners bevorderen dat sportactiviteiten optimaal benut worden in het kader van andersoortige maatschappelijke doelen.

Deze doelstellingen hebben geleid tot de volgende 3 speerpunten:

1. De sportontwikkeling bij en ondersteuning van de sportverenigingen moet 'zo dicht mogelijk bij huis' plaatsvinden in de vorm van accountmanagement en verenigingsondersteuning (sport als doel);

Sinds 1 mei 2001 is het Huis voor de Sport Groningen een feit. De oorsprong van het Huis voor de Sport Groningen ligt in de Provinciale Groninger Sportraad (1968) en het team Sport van de provinciale ondersteuningsorganisatie voor welzijn & zorg (SPRONG) (1995), die reeds vanaf 1996 samenwerkten. Het betreft de provinciale ondersteuningsorganisatie die zich ten volle inzet om de 3 (van de in totaal 5) speerpunten te realiseren. Een initiatief van de provincie Groningen en 22 samenwerkende gemeenten heeft geleid tot een subsidieaanvraag bij de rijksoverheid (2000). Inmiddels een provinciedekkend geheel omdat de overblijvende gemeenten aansluiting hebben gezocht.

De werkzaamheden die het Huis voor de Sport verricht zijn toebedeeld aan een viertal - functionele - regio's: Regio I met als hoofdgemeente Leek, Regio II met als hoofdgemeente Delfzijl, Regio III met als hoofdgemeente Winschoten en Regio IV met als hoofdgemeente Veendam.

De werkzaamheden van het Huis voor de Sport zijn met name gebaseerd op een tweetal pijlers;

- 1 ondersteuning sportverenigingen
- 2 opzet projecten gemeenten

Belangrijke items hierbij zijn: Advies en begeleiding
Sportontwikkeling
Samenwerking

Door sportconsulenten regionaal te laten werken, werd op deze wijze - letterlijk - smoel gegeven aan de sportondersteuning. Sportverenigingen werden actief benaderd door - dezelfde - sportconsulent met de vraag of er behoefte was aan ondersteuning. Daarnaast kon een sportvereniging ook zelf een afspraak maken voor ondersteuning van een 'eigen' sportconsulent van het Huis voor de Sport.

2. Initiëren en ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke knelpunten of aan de versterking van de sociale infrastructuur (sport als middel in een lokale integrale benadering)

In de Groninger gemeenten zijn projecten uitgevoerd, die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke knelpunten of bijdragen aan de versterking van de sociale infrastructuur. Voorbeelden hiervan zijn de projecten 'Wat Jeugd Beweegt' voor zowel het Basis Onderwijs als voor het Voorgezet Onderwijs., 'Sport en 55+-ers' en 'Vrijwilligers in de Sportverenigingen'. De uitvoering van de projecten kwam op conto van de gemeenten in samenwerking met het Huis voor de Sport.

3. Afstemmen van beleidssectoren, het leggen van dwarsverbanden

Er is veelvuldig gezocht naar afstemming, en het leggen van dwarsverbanden. In het kader van sportverenigingsondersteuning en de uitvoering van de gemeentelijke projecten, is er samengewerkt met gemeenten, onderwijs, de GGD, Welzijnsorganisaties, etc.

Feitelijk is het (verder) leggen van dwarsverbanden, de opstap naar de nieuwe sportnota. Incidentele afstemming is niet voldoende om sport, gezondheid en bewegen voldoende aandacht te geven.

Daarnaast waren er nog twee speerpunten benoemd in de sportnota:

4. De ondersteuning van de talentontwikkeling

De provincie heeft in de afgelopen beleidsperiode het Olympisch Steunpunt Noord Nederland ondersteund voor de onderdelen 'talenten 1 en talenten 2' en voor de advisering en ontwikkeling van Talentcentra in de provincie Groningen.

Talentontwikkeling cq -begeleiding

Door de samenleving gewaardeerde topprestaties kunnen slechts tot stand komen wanneer geïnvesteerd wordt in (o.a. de trainingsarbeid van) talentvolle jongeren. Gelet op het feit dat de normen voor topsport internationaal worden bepaald en bovendien steeds scherper komen te liggen is talentontwikkeling noodzakelijk vanaf een zeer jeugdige leeftijd. Daarbij is deskundige begeleiding een noodzakelijke voorwaarde.

Het Olympisch Steunpunt Noord-Nederland (OSNN) is één van de twaalf Olympische steunpunten opgenomen in het Olympisch Netwerk. Dit netwerk is opgezet door NOC*NSF met als doel de topsportbegeleiding voor een aanzienlijk deel regionaal op te zetten. De begeleiding omvat alles waar een sporter, team of vereniging tegenaan loopt, d.w.z. dat de invalshoeken zowel een sporttechnisch, sportmedisch, maatschappelijk als organisatorisch karakter kunnen hebben.

In het algemeen kan gesteld worden dat het OSNN een taak heeft als het om topsport en talentontwikkeling gaat. Daarbij richt het zich o.a. op de volgende actoren in het veld: topsporters met een A-, B- status (norm NOC*NSF), sporters die uitkomen voor Jong Oranje (norm sportbonden), talenten in de diverse takken van sport (norm OSNN, talenten 1 en 2), noordelijke (top-)coaches, (afdelingen van) sportbonden, verenigingen gericht op topsport en/of talentontwikkeling, (para-) medische begeleiding (artsen, fysio's, diëtisten, podologen, sportpsychologen), trainingstechnische/sportorganisatorische begeleiding, instellingen voor onderwijs: Topsport & Onderwijs Platform Groningen, bestaande uit basisscholen, LOOT-school het Rölingcollege, Noorderpoort-college, Alfa-college, Hanzehogeschool en Rijksuniversiteit, andere 'topsport vriendelijke' onderwijsinstellingen in de regio, bedrijfsleven (sponsoring), fiscaal-juridische instanties (financiële begeleiding), uitzendbureaus (maatschappelijke ontwikkeling).

5. De ondersteuning van de breedtesportevenementen en talentcentra

a. De afgelopen jaren hebben ongeveer vele sportevenementen kunnen rekenen op de steun van de provincie als het gaat om het verhogen van de participatie van niet-sporters (gehandicapten of niet-gehandicapten). De organisaties hebben de weg weg naar de provincie weten te vinden: 2001 kende 55 aanvragen (23 toekenningen), in 2002 37 aanvragen (14 toekenningen), in 2003 waren er 22 aanvragen (12 toekenningen) en in 2004 waren er 33 aanvragen (18 toekenningen), en stand van zaken per 1 september 2005: 29 aanvragen binnen (21 toekenningen).

b. Daarnaast hebben 6 organisatie kunnen rekenen op de steun van 2 jaar van de provincie bij het opzetten van een talentcentrum. Hiervan hebben alleen de talentcentra van Basketball (overigens bezig met een doorstart) en de kunstrij-academie het niet langdurig gered.

Deel II.

Evaluatie breedtesportimpuls 2001-2006

Aanleiding

In 2000 zijn de Groninger gemeenten en de provincie het BreedteSportImpuls-traject gezamenlijk gestart. Dit heeft er o.a. toe geleid dat er in mei een nieuwe sportentiteit is opgericht, te weten het Huis voor de Sport.

In de toenmalige Statencommissie Welzijn, Zorg en Cultuur is in 2001 de afspraak gemaakt om de Breedtesportimpuls in de provincie Groningen te evalueren. Dit ook mede als opmaat naar nieuw provinciaal beleid.

Eerdere evaluatie

Eerder (2003) is al het functioneren van het Huis voor de Sport door ons geëvalueerd, waarbij naar voren kwam dat de sportverenigingen en gemeenten erg tevreden waren met het functioneren van het Huis voor de Sport. De opzet was destijds kleinschalig.

De opzet

Er is een enquête gehouden onder de **1357 sportverenigingen** in de provincie Groningen en daarnaast zijn de **25 Groninger gemeenten** gevraagd om te reageren.

Ze hebben een maand de tijd gehad om de enquêtes in te vullen en te retourneren middels een retourenveloppe met antwoordnummer (portvrij) aan de provincie.

De enquête is dan ook opgesteld met medewerking van een aantal Groninger gemeenten. En een aantal Groninger gemeenten hebben aangegeven interesse te hebben in de uitkomsten, omdat velen zich ook bezinnen ten aanzien van het sportbeleid en daarnaast bezig zijn met projecten in het kader van Buurt, Onderwijs en Sport.

Ten opzichte van de eerdere evaluatie in 2003 is er in dit geval gekozen voor een bredere opzet. Dit houdt in dat er niet alleen gekeken is naar het functioneren van het Huis voor de Sport, maar ook zeker naar wat de gezamenlijke inspanningen van gemeenten en provincie met daarnaast de uitvoeringsinspanningen van het HvdS heeft opgeleverd, bij zowel de verenigingsondersteuning als de gemeentelijke projecten.

Respondenten

Van de 1357 aangeschreven sportverenigingen hebben uiteindelijk **541** sportverenigingen gereageerd (excl. 19 niet bruikbare enquêtes, bijvoorbeeld omdat de vereniging opgeheven is, of omdat ze alleen een adreswijziging hebben doorgegeven). Van alle sportverenigingen heeft dus 40% gereageerd: zeker geen tegenvallende score!

Daarnaast hebben **21** gemeenten (84%) van de 25 gemeenten hun enquêteformulier ingevuld en geretourneerd.

Verwerking van de gegevens

De evaluatie bestaat dus uit 2 delen:

1. de uitkomsten van de evaluatie bij de sportverenigingen (deel III)
2. de uitkomsten van de evaluatie bij de gemeenten (deel III)

DEEL III

Uitkomsten evaluatie sportverenigingen

Grote en kleine sportverenigingen

Er wordt in dit document verder gesproken over ‘kleine sportverenigingen’ (t/m 100 leden) en ‘grote(re) sportverenigingen’ (meer dan 100 leden).

Reden hiervoor is om te kijken of er grote verschillen zijn tussen kleinere en grotere verenigingen. Grote verschillen in uitkomsten, behoefte, problematiek of anderszins.

Er hebben 284 kleine sportverenigingen gereageerd.

Er hebben 257 grote sportverenigingen gereageerd.

Feitelijk was dit als volgt: Minder dan 50 leden is door 159 sportverenigingen aangegeven (29%).

Tussen de 50 en 100 leden is door 121 sportverenigingen aangegeven (22%).

Tussen de 100 en 200 leden is door 127 sportverenigingen aangegeven (23%).

Meer dan 200 leden is door 130 sportverenigingen aangegeven (24%).

En de rest van de geënquêteerden heeft deze vraag niet ingevuld (2%).

Naamsbekendheid Huis voor de Sport(HvdS)

- 258 kleine sportverenigingen zeggen het HvdS te kennen en 26 niet, 2 niet bekend (resp. 89%, 10% en 1%).

- 247 grote verenigingen zeggen het HvdS te kennen en 10 niet (resp. 96% en 4%).

Gebruik gemaakt van de ondersteuning door het Huis voor de Sport

	Gebruik gemaakt van ondersteuning HvdS	Geen gebruik gemaakt van ondersteuning HvdS	Genoeg aan ondersteuning eigen bond	onbekend
Kleine sportverenigingen	28%	40%	20%	12%
Grote sportverenigingen	61%	18%	12%	7%

Kleine sportverenigingen maken dus veel minder gebruik van de sportondersteuningsaanbod van het Huis voor de Sport dan grote verenigingen. Tevens geven kleinere sportverenigingen aan dat zij ‘genoeg hebben aan de ondersteuning van de eigen sportbond’ (20%), terwijl dit bij grote sportverenigingen veel minder is, te weten 12%.

Voor welke ondersteuning heeft men het HvdS ingeschakeld

Het HvdS kan voor allerlei zaken worden ingeschakeld, uitgezonderd sporttechnische zaken. Dit laatste is namelijk het domein van de sportbonden.

In onderstaande tabel staan de meest voorkomende zaken waarbij ondersteuning is gevraagd

	Kleine sportverenigingen	Grote sportverenigingen
Bestuur	23 x	37 x
Kader/Technisch kader (trainer/coaches)	13 x	25 x
Financiën	3 x	23 x
Jeugd(leden)	15 x	13 x
Beleidsplan/ontwikkeling	13 x	24 x
Wet- en regelgeving	8 x	47 x
Cursussen	35 x	90 x
Salarisadministratie	24 x	65 x
Sponsoring	7 x	22 x
Fusie	5 x	1 x
Sportontwikkeling	13 x	8 x
Anders, namelijk	8 x	29 x
Totaal	170 x	384 x

Kleine sportverenigingen

1 Bij bovenstaande moet worden opgemerkt dat bij kleine sportverenigingen er **geen** gebruik is gemaakt van de ondersteuning door het HvdS door verenigingen met de volgende sporten:

- basketball, biljarten, bowlen, cricket, dammen, danssport, handboog, hengelsport, kaartsport, kegelen, loopsport, motorsport, schietsport, sjoelen, squash, unihockey, volksdansen, wandelsport, waterskisport, wielersport, zweefvliegsport.

2. *wel gebruik gemaakt van de ondersteuning van het HvdS door:*

10 gym-, 3 handbal-, 1 hockey-, 1 honkbal-, 4 judo-, 1 kanovaren/vaarsport-, 3 vechtsport/karate-, 5 korfbal-, 2 omni-¹⁰, 2 paardensport-, 1 rugby-, 3 schaats-, 2 schaak-, 2 tafeltennis-, 5 tennis-, 5 voetbal/futsal-, 12 volleybal-, 5 badminton-, 7 zwemvereniging(en) en 6 onbekende sporten (niet aangegeven in de enquête).

Er wordt door 56 verenigingen aangegeven dat ze genoeg ondersteuning aan de eigen bond hebben. Daarnaast geven 116 sportverenigingen aan geen ondersteuning nodig te hebben. En 80 kleine verenigingen hebben ondersteuning gehad.

Grote sportverenigingen

1 En hierbij moet worden opgemerkt dat bij grote sportverenigingen er geen gebruik is gemaakt door verenigingen met de volgende sporten:

hengelsport, honkbal, kaartsport, motorsport, schietsport, watersport.

2. *- wel gebruik gemaakt door grote verenigingen met de volgende sporten:*

2 x atletiek, 3 x badminton, 1 x basketball, 3 x gehandicaptensport, 1 x golfsport, 10 x gymnastiek, 3 x hockey, 1 x ijshockey, 2 x judo, 1 x kanovaren, 1 x kegelen, 3 x korfbal, loopsport 2 x, 10 x omni, 7 x omni-gym, 5 x paardensport, 1 x roeisport, 11 x schaatsten, 1 x tafeltennis, 27 x tennis, 1 x vechtsport, 50

¹⁰ Onder ‘omni-vereniging’ wordt verstaan een vereniging die meer aanbiedt dan één sport. Zo zijn er sportverenigingen die bijvoorbeeld gymnastiek en volleybal in hun aanbod hebben, maar er zijn ook sportverenigingen die een nog breder aanbod hebben (meer sporten). Zij worden in deze enquête allemaal aangemerkt als ‘omni-vereniging’ (afgekort als ‘omni’).

x voetbal, 4 x volleybal, 1 x wielersport, 2 x zeilsport, 8 x zwemsport, 1 x jeu de boulersport en 9 x onbekende sporten (niet aangegeven in de enquête).

Heeft ondersteuning door het HvdS geleid tot een oplossing

Van de 81 kleine sportverenigingen die ondersteuning van het Huis voor de Sport hebben gehad, geven er 42 (51%) aan dat de ondersteuning heeft geleid tot een oplossing, terwijl er 9 (= 11%) sportverenigingen aangeven dat er geen oplossing is geweest en voor 24 deels (29%) (vraag niet beantwoord 7 = 5%).

Van alle 159 grote sportverenigingen die ondersteuning van het Huis voor de Sport hebben gehad, geven er 92 (58%) aan dat de ondersteuning heeft geleid tot een oplossing, terwijl er 9 (= 6%) sportverenigingen aangeven dat er geen oplossing is geweest en voor 51 deels (30%) (vraag niet beantwoord 7 = 5%).

Voor kleine sportverenigingen geldt dus dat in 80% van de gevallen de ondersteuning heeft geleid tot een oplossing of deels tot een oplossing. Voor de grote verenigingen geldt hierbij dat in 88% de ondersteuning heeft geleid tot een oplossing of deels tot een oplossing.

Tevredenheid over het Huis voor de Sport

Sportverenigingen hebben niet allemaal deze vragen beantwoord. Dit komt enerzijds doordat niet alle sportverenigingen daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning vanuit het Huis voor de Sport. Daarnaast hebben een aantal geënquêteerden deze vraag om onduidelijke redenen niet beantwoord.

Uitkomsten van de vragen 9 t/m 18

kleine sportverenigingen				
vraag	aantal respondenten	tevreden - zeer tevreden	neutraal (deels tevreden - deels ontevreden)	ontevreden - zeer ontevreden
9 deskundigheid	81	62 = 76%	12 = 14%	8 = 10%
10 inzet	81	64 = 79%	9 = 11%	8 = 10%
11 werkwijze	81	59 = 73%	16 = 20%	6 = 7%
12 samenwerking	80	56 = 70%	19 = 23%	5 = 7%
13 communicatie	81	60 = 74%	14 = 17%	7 = 9%
14 nakomen van afspraken	80	61 = 76%	13 = 16%	6 = 8%
15 bereikbaarheid	81	58 = 72%	15 = 19%	8 = 9%
16 vriendelijkheid	82	66 = 80%	10 = 12%	6 = 8%
17 eigen inbreng	79	53 = 67%	20 = 25%	6 = 8%
18 resultaat van de ondersteuning	80	52 = 65%	18 = 23%	10 = 12%

Uitkomsten van de vragen 9 t/m 18

grote sportverenigingen				
vraag	aantal respondenten	tevreden - zeer tevreden	neutraal (deels tevreden - deels ontevreden)	ontevreden - zeer ontevreden
9 deskundigheid	162	117 = 72%	36 = 22%	9 = 6%
10 inzet	161	125 = 78%	25 = 16%	11 = 7%
11 werkwijze	159	100 = 62%	44 = 28%	15 = 9%
12 samenwerking	160	111 = 69%	34 = 21%	15 = 9%
13 communicatie	160	108 = 68%	36 = 23%	16 = 10%
14 nakomen van afspraken	159	117 = 74%	25 = 16%	18 = 11%
15 bereikbaarheid	159	119 = 75%	23 = 14%	17 = 11%
16 vriendelijkheid	159	99 = 62%	11 = 7%	15 = 10%
17 eigen inbreng	156	127 = 81%	40 = 26%	12 = 8%
18 resultaat van de ondersteuning	156	97 = 62%	41 = 26%	18 = 12%

Conclusies ten aanzien van bovenstaande 2 tabellen

De verschillen in uitkomsten tussen grote en kleinere sportverenigingen zijn klein. Er kan geconcludeerd worden dat het merendeel tevreden is over de deskundigheid, inzet, werkwijze, samenwerking, communicatie, nakomen van afspraken, bereikbaarheid en vriendelijkheid.

Over de eigen inbreng zijn grote verenigingen meer te treden dan de kleinere sportverenigingen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat bij grote sportverenigingen meer mensen kunnen worden ingezet als het gaat om de eigen inbreng.

Willen sportverenigingen in de toekomst ook gebruik maken van de ondersteuning van het Huis voor de Sport?

Van de 270 reacties op deze vraag, geeft 43% van de kleine sportverenigingen aan er aan te denken om in de toekomst (opnieuw) gebruik te gaan maken van ondersteuning van het HvdS. 57% van de kleine sportverenigingen geeft echter aan dat zij er geen gebruik van zullen maken.

Bij de grote sportverenigingen hebben 243 deze vraag ingevuld. Hieruit blijkt dat 72% in de toekomst denkt gebruik te gaan maken van de ondersteuning en 28% sportverenigingen niet.

Op zich wel opvallend te noemen dat bijna $\frac{3}{4}$ van de grote sportverenigingen aangeeft in de toekomst wel gebruik te maken van het ondersteuningsaanbod en slechts 43% van de kleinere sportverenigingen.

Eigen bijdrage

Voor het grootste gros geven kleine verenigingen aan in de toekomst geen eigen financiële bijdrage te willen betalen: 28% geeft aan een eigen bijdrage te willen betalen en de overige 72% niet. Gelet op de financiële ontwikkelingen bij sportverenigingen (zie verderop) lijkt een eigen bijdrage voor menig sportvereniging ook moeilijk op te brengen, als bijvoorbeeld de contributie niet verhoogd wordt. Bij de grotere sportverenigingen geeft 43% te kennen in de toekomst wel een eigen bijdrage te willen betalen en dus 57% niet.

Op naar een moderne sportvereniging

Er wordt tegenwoordig vaak aangegeven dat sportverenigingen zich meer moeten ontwikkelen naar een moderne sportvereniging; een sportvereniging die zijn sportaanbod verbreedt, bij- en naschoolse opvang aanbiedt, kinderopvang regelt, etc. De sportsector en dan vooral belangenbehartigers zelf staan daar zelf niet afwijzend tegenover, maar wijzen wel op de mogelijke overvraging van de sportverenigingen.

Bij de kleine sportverenigingen in de provincie Groningen geeft 17% aan wel te willen verbreden, 68% geeft aan dit niet te willen en 15% geeft aan al een moderne sportvereniging te zijn. Dit laatste kan bijvoorbeeld het geval zijn als het gaat om sportaanbieders van de gehandicaptensport.

Bij de grote sportverenigingen ligt dit als volgt: 30% wil wel toe naar een moderne sportvereniging. Er zijn meerdere sportverenigingen geweest die in de toelichting hebben aangegeven wel hun aanbod te willen vergroten door de sport mogelijk te maken voor gehandicapten. 61% van de grote sportverenigingen ziet geen mogelijkheden in de ‘moderne sportvereniging’ of ziet hierin geen taak. Tenslotte beschouwt 8% van de grote sportverenigingen zich als een moderne sportvereniging.

Stand van zaken bij de sportverenigingen.

Wij hebben gevraagd of de sportverenigingen kunnen aangegeven hoe het de laatste 5 jaar (sinds de uitvoering van de breedtesportimpuls op lokaal niveau) is gegaan met betrekking tot een aantal zaken (zie linker kolom onderstaande tabel).

De verenigingen hadden de keus om een van de drie mogelijkheden aan te kruisen. Sommige vragen zijn niet door verenigingen aangekruist, omdat dit niet van toepassing was. Voorbeelden hiervan zijn vooral doelgroepactiviteiten en verbreding van aanbod: een groot aantal verenigingen heeft hier niets mee of doet er niets mee. Ook waren er een aantal sportverenigingen die geen jeugdleden hebben en zij hebben deze vraag niet ingevuld. En tenslotte hebben een aantal sportverenigingen de vraag niet ingevuld om andere redenen. In onderstaande tabel is alleen gebruik gemaakt van de geënquêteerden die de vraag wel hebben ingevuld.

Het in de linkerkolom aangegeven getal is het aantal sportverenigingen wat de vraag heeft ingevuld.

De ontwikkelingen in de laatste vijf jaar

Kleine sportverenigingen	aantal respondenten	verbeterd	gelijk	verslechterd
vrijwilligers (aantal)	252	26 = 10%	155 = 62%	71 = 28%
vrijwilligers (kwaliteit)	252	46 = 18%	191 = 76%	15 = 6%
ledenaantal	272	53 = 19%	113 = 42%	106 = 39%
jeugd (aantal)	219	60 = 27%	90 = 41%	69 = 32%
technisch kader (kwaliteit)	230	39 = 17%	159 = 69%	32 = 14%
technisch kader (kwaliteit)	230	57 = 25%	157 = 68%	16 = 7%
financiële positie sportverenigingen	265	43 = 16%	141 = 53%	81 = 31%
deskundigheid (wet-regelgeving, horeca, EHB(S)O)	238	38 = 16%	180 = 76%	20 = 8%
doelgroepactiviteiten	204	22 = 11%	169 = 83%	13 = 6%
verbreding van aanbod	162	13 = 8%	128 = 79%	21 = 13%

Grote sportverenigingen	aantal respondenten	verbeterd	gelijk	verslechterd
vrijwilligers (aantal)	248	43 = 17%	128 = 52%	77 = 31%
vrijwilligers (kwaliteit)	247	69 = 28%	152 = 62%	26 = 11%
ledenaantal	249	106 = 43%	98 = 39%	45 = 18%
jeugd (aantal)	238	112 = 47%	81 = 34%	45 = 19%
technisch kader (aantal)	219	78 = 36%	116 = 53%	25 = 11%
technisch kader (kwaliteit)	220	95 = 43%	113 = 51%	12 = 5%
financiële positie sportverenigingen	247	50 = 20%	127 = 51%	70 = 28%
deskundigheid (wet-regelgeving, horeca, EHB(S)O)	235	95 = 40%	132 = 56%	8 = 3%
doelgroepactiviteiten	210	32 = 15%	170 = 81%	8 = 4%
verbreding van aanbod	173	19 = 11%	148 = 86%	6 = 3%

Conclusies

Bij de totstandkoming van de sportnota 'Samen Sterk voor de lokale sport', waren bovenstaande punten (linker kolom) benoemd als knelpunten (uitgezonderd de punten 'doelgroepactiviteiten' en 'verbreding aanbod'). De landelijke tendens was namelijk dat sportverenigingen hiermee steeds meer in de knel kwamen.

"Gelijk" gebleven betekent feitelijk dat er een halt geroepen is aan de neerwaartse ontwikkeling en kan daarom positief worden uitgelegd. Wel blijven er een aantal knelpunten:

Veel sportverenigingen blijven problemen houden met het aantal vrijwilligers. Een van de gesignaleerde problemen in de sportnota 'Samen sterk voor de lokale sport' was ook dat er een vrijwilligers tekort dreigde. Gelet op de uitkomsten lijkt hierin nauwelijks verbetering te zijn opgetreden, al is duidelijk dat dit voor individuele sportverenigingen geheel anders kan liggen.

De kwaliteit van de vrijwilligers is over het algemeen gelijk gebleven of zelfs iets verbeterd.

Voor kleine sportverenigingen lijkt het ledenaantal, waaronder die van de jeugd, ook een groter probleem te zijn dan voor de grotere sportverenigingen. Bij deze laatste is namelijk een duidelijke stijging. De financiële situatie bij sportverenigingen blijft moeilijk en is zelfs bij 31% (kleine verenigingen) en 28% (grote verenigingen) achteruit gegaan.

Het technisch kader (aantal) is ook grotendeels gelijk gebleven en de kwaliteit is iets verbeterd. De deskundigheid is zelfs iets meer toegenomen. Dit kan te maken hebben met dat grote verenigingen vaker gebruik hebben gemaakt van cursussen voor het technische kader en ook met dat grote sportverenigingen ook vaker te maken hebben met wet- en regelgeving (zo hebben grote verenigingen ook vaker sportaccommodaties in beheer en een eigen sportkantine), waardoor men beter op de hoogte moet zijn.

Bij verbreding aanbod is een kleine achteruitgang bij de kleinere sportverenigingen en een verbetering bij de grotere sportverenigingen. Voor 'doelgroepactiviteiten' geldt dat er een kleine verbetering is.

Samenvattend

Bij de totstandkoming van de sportnota 'Samen Sterk voor de lokale sport', zijn een aantal knelpunten benoemd. Uit de enquête blijkt dat Sportverenigingen dat de laatste 5 jaar deze knelpunten niet veel verder zijn toegenomen en bij andere knelpunten zelfs zijn verminderd.. Toch hebben kleine sportverenigingen veel meer problemen dan de grotere, en dat geldt voor vele terreinen.

De kleinere sportverenigingen maken duidelijk minder gebruik van het ondersteuningsaanbod van het HvdS, terwijl zij juist meer dan de grotere sportverenigingen te maken hebben met minder gunstige ontwikkelingen op alle gebieden. En vooral het aantal leden bij kleinere sportverenigingen lijkt een groter knelpunt te zijn dan de bij de grotere sportverenigingen (bij kleine sportverenigingen een terugloop van 20%, bij grote verenigingen een toename van 25%). Dit geldt ook voor het aantal jeugdleden (terugloop kleine verenigingen = 5% en bij grote verenigingen een aanwas van 25%).

In de toekomst wil 43% van de kleinere sportverenigingen gebruik gaan maken van het ondersteuningsaanbod van het huis voor de Sport en van de grote verenigingen is dit maar liefst 72%. Een eigen bijdrage bij de sportvereniging lijkt niet populair bij de sportverenigingen. Van de kleine verenigingen geeft maar liefst 72% aan hiertoe niet bereid te zijn. Gelet op de minder gunstige financiële ontwikkelingen bij de kleine sportverenigingen is dit daar deels door te verklaren. Daarnaast kan een verklaring gevonden worden in het feit dat een eigen bijdrage zal betekenen dat dit verdisconteerd moet worden in de verhoging van de contributie. Dit is een weinig populaire maatregel. Iets minder dan de helft van de grote verenigingen is wel bereid om een eigen bijdrage te betalen.

Door resp. 17% (kleine verenigingen) en 30% (grote sportverenigingen) wordt aangegeven dat ze het sportaanbod wel willen verbreden. Dus bijna een derde van de grote sportverenigingen kan iets betekenen als het gaat om het aanbrengen van dwarsverbanden tussen bijvoorbeeld gehandicapten en sport, kinderopvang en sport, en anders zaken. Zeker als het gaat om de uitvoering van de BOS-impuls kan een sportvereniging hierin een belangrijke rol spelen. Gelet op een aantal maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij de oplossingen steeds meer gezocht worden in het aanbrengen van koppelingen tussen schijnbaar losstaande entiteiten, lijkt dit een bruikbare uitkomst.

De Breedtesportimpuls, met de daarbij samenwerkende Groninger gemeenten en de provincie heeft er toe geleid dat het Huis voor de Sport is opgericht met o.a. het doel om sportverenigingen te ondersteunen bij allerlei knelpunten. Het Huis voor de Sport is bij 93 % van de sportverenigingen bekend. En een groot aantal sportverenigingen heeft al gebruik gemaakt van de ondersteuning van het Huis voor de Sport. In de toekomst verwachten nog meer sportverenigingen gebruik te gaan maken van de ondersteuning van het Huis voor de Sport. Daar spreekt veel vertrouwen uit in het Huis voor de Sport.

Conclusie

Het blijft wenselijk dat er ondersteuning is voor de sportverenigingen. Een zeer groot aantal sportverenigingen geven zelf ook aan dat ze een beroep zullen doen op ondersteuning. Daarnaast zijn er nog voldoende knelpunten bij sportverenigingen, waarbij ze hulp kunnen gebruiken.

Toch lijkt het - vooral bij de grotere sportverenigingen - beter te gaan. Vooral het ledenaantal is hierbij gestegen. Dit kan ook een gevolg zijn van de gemeentelijke sportprojecten (ook in het kader van BOS).

DEEL IV

Resultaten enquête Groninger gemeenten

Achtergrond

De Groninger gemeenten hebben samen met de provincie Groningen én met de financiële ondersteuning van het Ministerie van VWS, de laatste 5 jaren ingezet op:

1. versterking van de lokale sportinfrastructuur, met name die van sportverenigingen;
2. het vanuit een integrale benadering inzetten van sport als middel, teneinde bij te dragen aan oplossingen voor maatschappelijke lokale "problemen";
3. het leggen van dwarsverbanden tussen diverse sportaanbieders en met andere aan de sport gerelateerde sectoren.

Wij hebben de gemeenten gevraagd wat er de afgelopen 5 jaren in hun optiek is gerealiseerd en waar we met z'n allen staan. Daartoe is een evaluatieformulier opgesteld (zie xxx).

De vragen hebben vooral betrekking op de doelstellingen, de verenigingsondersteuning en het functioneren van het Huis voor de Sport.

Respons

Van de 25 gemeenten hebben 21 gemeenten gereageerd.

Uitkomsten

Uitkomsten van de vragen 1 t/m 10: tevredenheid ten aanzien van het Huis voor de Sport

vraag	aantal respondenten	tevreden - zeer tevreden	neutraal (deels tevreden - deels ontevreden)	ontevreden - zeer ontevreden
9 deskundigheid	21	18 = 86%	3 = 14%	0 = 0%
10 inzet	21	21 = 100%	0 = 0%	0 = 0%
11 werkwijze	21	16 = 76 %	5 = 23%	0 = 0%
12 samenwerking	21	21 = 100%	0 = 0%	0 = 0%
13 communicatie	21	19 = 90%	2 = 10%	0 = 0%
14 nakomen van afspraken	20	20 = 100%	0 = 0%	0 = 0%
15 bereikbaarheid	21	21 = 100%	0 = 0%	0 = 0%
16 vriendelijkheid	21	21 = 100%	0 = 0%	0 = 0%
17 eigen inbreng	20	16 = 81%	3 = 26%	0 = %
18 resultaat van de ondersteuning	20	15 = 75%	4 = 20%	1 = 5%

Conclusies

Uit deze vragen komt duidelijk naar voren dat gemeenten erg zijn te spreken over het Huis voor de Sport. Alleen over de werkwijze geeft 23% aan daar deels tevreden, deels ontevreden over te zijn. En in 1 geval geeft 1 gemeente aan dat men over het resultaat van de ondersteuning ontevreden - zeer ontevreden is.

Projecten

11. Op de vraag of de gemeentelijke projecten in het kader van de breedtesportimpuls de voorafgestelde doelen hebben bereikt, geeft 30% van de gemeenten aan dat dit inderdaad is gebeurd. En een percentage van 5% van de gemeenten antwoord met 'nee' en 'deels' is door 65% van de gemeenten beantwoord. Redenen die daarvoor worden aangegeven is, dat er matige belangstelling was vanuit de sport, vanuit de sportverenigingen en ook dat bewoners weinig interesse of belangstelling hadden.

12. Uitvoering van de projecten

Op de vraag de gemeenten tevreden waren over de uitvoering van de projecten, geeft 90% van de gemeenten aan dat dit inderdaad is gebeurd. En een percentage van 10% van de gemeenten heeft geantwoord met 'nee' en daarbij aangetekend dat men 'deels' tevreden en dus ook deels 'ontevreden' is. Er kan geconcludeerd worden dat de uitvoering van de projecten goed is verlopen.

13. a. Bij een groot aantal gemeenten is het project "Wat Jeugd Beweegt" uitgevoerd (en soms nog deels in uitvoering). Doel hiervan was o.a. een kwalitatieve verbetering van het bewegingsonderwijs op scholen, bij sportverenigingen en in het sociaal cultureel werk.

17 van de 21 gemeenten hebben deze vraag ingevuld.

Op de vraag of dit doel is gehaald, hebben van die 17 gemeenten 88% gemeenten aangegeven dat dit inderdaad zo is en bij 12% dus niet. Hierbij heeft in 29% van de gevallen de nadruk gelegen op alleen scholen, bij 50% lag de nadruk op scholen en sportverenigingen, bij 7% op alleen sportverenigingen en bij de overige 14% lag de nadruk op sportverenigingen en sociaal cultureel werk.

b. Een ander doel daarvan was het ledenaantal te verhogen. Op de vraag of dit ook daadwerkelijk is gebeurd geeft 69% van de gemeenten te kennen dat dit is gebeurd en 31% geeft aan dat dit niet is gebeurd.

14. 48% van de gemeenten geeft aan dat de sportverenigingen in de gemeenten de laatste 5 jaar de vereiste/noodzakelijke ondersteuning hebben gehad. Daarnaast geeft 48% aan dat dit 'deels' het geval is geweest. De overige 4% geeft aan dat dit niet het geval is geweest.

15. Op de vraag of de ondersteuning aan de sportverenigingen heeft geleid tot duidelijke verbeteringen bij sportverenigingen, geeft 33 % aan dat dit het geval is. In 19% van de gevallen geeft men aan dat dit niet het geval is en in de overige gevallen (48%) is dit 'deels'.

16. Op de vraag of het lokale sportbeleid binnen de gemeenten de laatste 5 jaar daadwerkelijk een impuls heeft gekregen, antwoord 71% bevestigend. De overige gemeenten (29%) zijn van mening dat dit niet het geval is.

17. Er is aan de gemeenten gevraagd of de projecten hebben bijgedragen aan de versterking van de lokale sociale infrastructuur. Van de 21 gemeenten hebben 19 gemeente deze vraag beantwoord. Hiervan geeft 58% aan dat dit inderdaad het geval is en de overige 42% is van mening dat dit niet zo is.

18. Op de vraag of de samenwerking tussen gemeenten en provincie ertoe heeft geleid dat dwarsverbanden tussen sport en andere beleidssectoren zijn ontstaan, antwoord 76% van de gemeenten dat dit het geval is. 24% geeft aan dat dit niet het geval is geweest.

19. En zijn die dwarsverbanden (zie onder 18) duurzaam, was de volgende vraag.

17 gemeenten hebben de vraag ingevuld, waarvan 59% heeft aangegeven dat de dwarsverbanden inderdaad duurzaam zijn, 5% vindt van niet en 36% verwacht dat het 'deels' duurzaam zal zijn.

20. Op de vraag of de samenwerking tussen alle Groninger gemeenten en de provincie een *duidelijke* meerwaarde heeft (gehad) op het lokale/gemeentelijke sportbeleid, antwoord 75% positief. 20% geeft aan dat het geen *duidelijke* meerwaarde heeft (gehad) en 5% geeft aan dat het 'deels' het geval is geweest.

21. 16 gemeenten hebben deze vraag ingevuld. Hiervan geeft 60% aan dat de breedtesportimpuls niet heeft bijgedragen aan het oplossen van maatschappelijke lokale 'problemen'. 31% geeft aan dat het wel heeft bijgedragen en 9% geeft aan dat het 'deels' heeft bijgedragen.

Samenvattend

De meerderheid van de gemeenten hebben aangegeven dat er duurzame dwarsverbanden tussen sport en andere beleidssectoren zijn ontstaan, dat projecten hebben bijgedragen aan de lokale sociale infrastructuur, dat projecten naar tevredenheid zijn uitgevoerd, dat het ledenaantal van sportverenigingen is toegenomen en dat het lokale sportbeleid de afgelopen jaren een duidelijke impuls heeft gekregen.

Niet alle doelen zijn gehaald of nog niet gehaald, blijkt uit de enquête. Een aantal gemeenten hebben hierbij aangetekend dat het hiervoor nog te vroeg is, aangezien de BSI nog ruim een jaar loopt (ten tijden van het afnemen van deze enquête).

Een groot deel van de gemeenten geeft aan dat de ondersteuning aan de sportverenigingen *deels* heeft geleid tot duidelijke verbeteringen bij sportverenigingen. Uit de enquête bij de sportverenigingen blijkt dit feitelijk ook.

De meerheid van de gemeenten geeft aan dat de breedtesportimpuls niet heeft bijgedragen aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Het oplossen van maatschappelijke problemen is ook niet altijd even gemakkelijk, heeft de ervaring geleerd. In dat licht bezien is bescheiden 31% waarbij het wel heeft bijgedragen, geen slechte score.

Concluderend

De breedtesportimpuls in de provincie Groningen heeft zeker bijgedragen aan de vooraf gestelde doelen, waarbij het overigens niet zo dat alle doelen in de volle omvang zijn gehaald.

In veel gemeenten heeft de breedtesportimpuls toch zijn sporen nagelaten, in positieve zin.

Deel V - Vragenlijst sportverenigingen

Inleiding

De provincie Groningen wil graag weten hoe het de laatste 5 jaar is gegaan met de Groninger sportverenigingen, bijvoorbeeld met de vrijwilligers, ledenaantal met de ondersteuning. Daartoe is onderstaande vragenlijst opgesteld, die naar ca. 1500 sportverenigingen is gezonden.

Wij hopen dat u de moeite neemt om het formulier in te vullen en - portvrij - naar ons te retourneren (retourenveloppe bijgesloten). **Graag retourneren vóór 9 november a.s.**

Het invullen van de vragenlijst vraagt ca. 10 tot 15 minuten van uw tijd vergen.

Algemeen

Wij willen graag weten uit welke regio's de antwoorden komen. Ook zijn we benieuwd naar de grootte van uw sportclub en welke sport(en) uw club aanbiedt. Daarom stellen wij eerst enkele algemene vragen over uw club. De gegevens worden anoniem behandeld.

- 1 Welke sport of sporten worden er bij uw sportvereniging of sportclub beoefend?

- 2 Uit hoeveel *leden* bestaat uw sportvereniging?

- minder dan 50
 50 – 100
 100 – 200
 meer dan 200

Uit hoeveel *actieve jeugdleden* (4 t/m 18 jaar) bestaat uw sportvereniging?

- minder dan 50
 50 – 100
 100 – 200
 meer dan 200

Uit hoeveel *actieve seniorleden* (55+ers) bestaat uw sportvereniging?

- minder dan 50
 50 – 100
 100 – 200
 meer dan 200

Uit hoeveel *niet actieve leden* bestaat uw sportvereniging?

- minder dan 50
 50 – 100
 100 – 200
 meer dan 200

- 3 In welke regio van de provincie Groningen bevindt zich uw sportvereniging?

- Centraal
 Noord
 Oost
 West

Naamsbekendheid Huis voor de Sport

De vragen 4 tot en met 17 gaan allemaal over het Huis van de Sport.

- 4 Is uw sportvereniging bekend met het Huis voor de Sport Groningen?
- Ja
  - Nee, ga door naar vraag 19
- 5 a. Via welke instantie of persoon bent u op de hoogte gebracht over het Huis voor de Sport Groningen (*meerdere antwoorden mogelijk*)?
- gemeente
  - provincie Groningen
  - Huis voor de Sport
  - vrienden/kennissen
  - Anders, namelijk _____
- b. Op welke manier bent u op de hoogte gebracht over het Huis voor de Sport Groningen (*meerdere antwoorden mogelijk*)?
- informatiebijeenkomst Huis voor de Sport
  - informatiebijeenkomst gemeente
  - bezoek door medewerker van Huis voor de Sport
  - via de krant of televisie
  - via internet
  - via brochures of folders
  - van horen zeggen
  - Anders, namelijk _____

Tevredenheid ondersteuning

- 6 Heeft u wel eens gebruik gemaakt van de ondersteuning van het Huis voor de Sport Groningen na 2001?
- Ja
  - Nee, we hebben geen ondersteuning nodig
 voldoende aan de ondersteuning van de eigen bond.

(Indien u bij bovenstaande vraag "Nee" hebt aangekruist, *ga dan verder met vraag 19*)

- 7 Op welk terrein of terreinen heeft de ondersteuning van het Huis voor de Sport plaatsgevonden? (*meerdere antwoorden mogelijk*)
- Bestuur (organisatie)
  - Kader/Technisch Kader (trainers/coaches)
  - Financiën
  - Jeugd(leden)
  - Beleidsplan/ontwikkeling
  - Wet- en regelgeving
  - 1 Cursussen
  - Salarisadministratie via Huis voor de Sport (STK)
  - Sponsoring
  - Fusie
  - Sportontwikkeling
  - Anders, namelijk -----

8 Heeft de ondersteuning van het Huis voor de Sport uiteindelijk geleid tot een oplossing?

- 0 Ja
- 0 Nee
- 0 Deels

Graag toelichten:

Toelichting:

Bij de volgende vragen variëren de antwoordmogelijkheden van zeer tevreden tot zeer ontevreden (5-puntsschaal)

- 2 = zeer tevreden
- 3 = tevreden
- 4 = deels tevreden, deels ontevreden / neutraal
- 5 = ontevreden
- 6 = zeer ontevreden

U kunt bij elke vraag het passende antwoord aankruisen. Daarnaast is bij elke vraag ruimte gelaten voor een eventuele toelichting bij uw antwoord/score. De vragen hebben betrekking op diverse aspecten van de ondersteuning door het Huis van de Sport Groningen.

	1	2	3	4	5
9 Bent u tevreden over de deskundigheid Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
10 Bent u tevreden over de inzet Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
11 Bent u tevreden over de werkwijze (de gehanteerde methodiek) Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
12 Bent u tevreden over de samenwerking Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
13 Bent u tevreden over de communicatie Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
14 Bent u tevreden over het nakomen van afspraken	☐	☐	☐	☐	☐

		1	2	3	4	5
Eventuele toelichting:						
15	Bent u tevreden over de bereikbaarheid Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
16	Bent u tevreden over de vriendelijkheid Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
17	Bent u tevreden over de eigen inbreng in de ondersteuning Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
18	Bent u tevreden over het resultaat van de ondersteuning Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐

Op naar de toekomst

- 19 Denkt u in de toekomst (opnieuw) gebruik te gaan maken van de ondersteuning die het Huis voor de Sport Groningen voor uw sportvereniging te bieden heeft?
- 0 Ja
0 Nee, ga dan door naar vraag 22.
- 20 Indien u vraag 17 met **Ja** heeft beantwoord, is uw sportvereniging dan ook bereid om een eigen financiële bijdrage hiertoe beschikbaar te stellen?
- 0 Ja
0 Nee
- 21 Is uw sportvereniging voornemens en/of bereid om een ontwikkeling door te maken van een traditionele sportvereniging naar een meer “moderne” sportvereniging? Een sportvereniging waar bijvoorbeeld naast sport ook andere faciliteiten worden geboden. Denk hierbij aan na- en buitenschoolse activiteiten, kinderopvang, sportaanbod voor mensen met een handicap etc.
- 0 Ja
0 Nee
0 Niet relevant, want wij zijn al een “moderne” sportvereniging

Zo ja, graag toelichten:

Verbetering/verslechtering

- 22 Kunt u aangeven op welke onderstaande terreinen uw sportvereniging de laatste 5 jaar is verbeterd, gelijk is gebleven of verslechterd (graag aankruisen):

	Verbeterd	Gelijk	Verslechterd
vrijwilligers (het <i>aantal</i> vrijwilligers)			
vrijwilligers (de <i>kwaliteit</i> van de vrijwilligers)			
ledenaantal (het <i>aantal</i> leden)			
jeugd (het <i>aantal</i> leden)			
technisch kader (het <i>aantal</i> trainers/coaches)			
technisch kader (de <i>kwaliteit</i> van de trainers/coaches)			
financiën (de <i>financiële positie</i> van uw vereniging)			
deskundigheid (bijvoorbeeld op het gebied van wet- en regelgeving, zoals Horeca, EHBO etc)			
doelgroepactiviteiten (voor bijvoorbeeld 55+-ers, gehandicapten, allochtonen/asielzoekers, etc.			
Verbreding van aanbod (bijvoorbeeld samenwerking met na- of buitenschoolse opvang, kinderopvang, of met andere organisaties)			

Andere opmerkingen:

Als u nog andere opmerkingen heeft kunt u die hieronder vermelden.

Vriendelijk bedankt voor uw medewerking!

Afsluitend

Als u de uitkomsten van deze evaluatie wilt ontvangen, zou u dan uw gegevens aan ons door willen geven? U kunt dit doen, door onderstaande aan te kruisen en vervolgens uw gegevens in te vullen. Ook kunt u een mail zenden aan j.vriesema@provinciegroningen.nl of a.j.eggink@provincie.nl, met het verzoek om de uitkomsten toe te zenden of te mailen.

- Ja, stuur mij de uitkomsten van de evaluatie.

Naam sportvereniging : _____

Contactpersoon : _____

Adres : _____

Postcode + Woonplaats : _____

E-mailadres : _____

Deel VI

Vragenlijst gemeenten- evaluatie breedtesportimpuls

Inleiding

De provincie Groningen wil graag weten hoe het de laatste 5 jaar is gegaan met de uitvoering van de breedtesportimpuls in de Groninger gemeenten. Daartoe is onderstaande vragenlijst opgesteld, die naar alle 25 Groninger gemeenten is gezonden. Daarnaast hebben we ook een evaluatieformulier naar alle Groninger sportverenigingen gezonden.

Wij hopen dat u de moeite neemt om het formulier in te vullen en - portvrij - naar ons te retourneren (retourenveloppe bijgesloten). **Graag retourneren vóór 9 november a.s.**

Het invullen van de vragenlijst zal ca. 10 tot 15 minuten van uw tijd vergen.

Algemeen

De uitvoering van de breedtesportimpuls is begin 2001 gestart, waarbij ondersteuning werd verleend door het Huis voor de Sport Groningen. Het Huis voor de Sport heeft tot taak om sportverenigingen te ondersteunen bij vragen of problemen van niet-sporttechnische aard. Daarnaast zou het Huis voor de Sport gemeenten ondersteunen bij de uitvoering van de diverse gemeentelijke sportprojecten (bijvoorbeeld: Wat Jeugd beweegt). Dit had tot doel om de lokale infrastructuur te versterken, vanuit een integrale benadering inzetten van sport als middel voor oplossingen voor maatschappelijke lokale problemen en tot slot, het leggen van dwarsverbanden tussen diverse sportaanbieders en met andere aan sport gerelateerde sectoren. Hierbij zijn kernbegrippen benoemd: duurzaamheid en samenwerking.

De vragen die u hieronder aantreft hebben vooral betrekking op de vooraf bepaalde doelstellingen, de verenigingsondersteuning en het functioneren van het HvdS.

Algemeen

Naam gemeente: -----

Contactpersoon: -----

Deel 1. Tevredenheid Huis voor de Sport Groningen

Toelichting bij de vragen 1 t/m 10:

U kunt bij elke vraag het passende antwoord aankruisen. De vragen hebben betrekking op diverse aspecten van de ondersteuning (uitvoering van de breedtesportimpuls-projecten) door het Huis van de Sport Groningen.

Bij de volgende vragen variëren de antwoordmogelijkheden van zeer tevreden tot zeer ontevreden (5-puntsschaal)

7 = zeer tevreden

8 = tevreden

9 = deels tevreden, deels ontevreden/neutraal

10 = ontevreden

11 = zeer ontevreden

1 2 3 4 5

		1	2	3	4	5
1	Bent u tevreden over de deskundigheid Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
2	Bent u tevreden over de inzet Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
3	Bent u tevreden over de werkwijze (de gehanteerde methodiek) Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
4	Bent u tevreden over de samenwerking Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
5	Bent u tevreden over de communicatie Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
6	Bent u tevreden over het nakomen van afspraken Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
7	Bent u tevreden over de bereikbaarheid Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
8	Bent u tevreden over de vriendelijkheid Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
9	Bent u tevreden over de eigen inbreng in de ondersteuning Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐
10	Bent u tevreden over het resultaat van de ondersteuning Eventuele toelichting:	☐	☐	☐	☐	☐

Deel 2 Projecten

Toelichting bij de vragen 11 t/m 21:

U kunt bij elke vraag het passende antwoord aankruisen. Daarnaast is bij sommige vragen ruimte gelaten voor een toelichting of uw antwoord.

- 11 Hebben de projecten die in het kader van de breedtesportimpuls in uw gemeente werden uitgevoerd, de vooraf gestelde doelen bereikt?
- 0 Ja
  - 0 Nee
  - 0 Deels

Indien u vraag 11 met **Nee** of **Deels** heeft ingevuld. Wat zijn volgens u de redenen van het niet of deels bereiken van de doelstellingen?

---

12 Bent u tevreden over de uitvoering van de projecten?

- Ja
- Nee

13 Bij een groot aantal gemeenten is het project "Wat Jeugd Beweegt" uitgevoerd (en soms deels nog in uitvoering).
Doel hiervan was onder andere een kwalitatieve verbetering van het bewegingsonderwijs op scholen, bij sportverenigingen en in het sociaal cultureel werk.

a. *Is dit doel bij u gehaald?*

Hebben dit project niet gehad

- Ja, met nadruk op
  - scholen
  - sportverenigingen
  - sociaal cultureel werk

Nee

Een ander doel was het ledenaantal te verhogen.

b. En zijn er (bijv. door de sportpas) nieuwe leden bijgekomen? Dit kan zowel in eerste instantie (direct na de kennismakingslessen) zijn of in tweede instantie (bijv. na een jaar).

- ja
- nee

Deel 3 Verenigingsondersteuning

14 Hebben naar uw oordeel de sportverenigingen in uw gemeente de laatste 5 jaar de vereiste/noodzakelijke ondersteuning gehad?

- Ja
- Nee
- Deels

15 Heeft de ondersteuning aan de sportverenigingen naar uw oordeel geleid tot duidelijke verbeteringen bij de sportverenigingen?

- Ja
- Nee
- Deels

Deel 4 Overige beleidsvragen

- 16 Is uw gemeente van mening dat het lokale sportbeleid binnen uw gemeente de laatste 5 jaar daadwerkelijk een impuls heeft gekregen?
 Ja
 Nee

Zo ja, op welke terreinen zijn verbeteringen opgetreden:

- 17 Hebben de projecten in uw gemeente bijgedragen aan de versterking van de lokale sociale infrastructuur?
 Ja
 Nee
- 18 Heeft de samenwerking, in het kader van de breedtesportimpuls, tussen gemeenten en provincie ertoe geleid dat dwarsverbanden tussen sport en andere beleidssectoren zijn ontstaan (dwarsverbanden, zoals met onderwijs, welzijnswerk, recreatie en toerisme, (gezondheids-)zorg)?
 Ja
 Nee
- 19 Indien er dwarsverbanden zijn ontstaan, zoals bedoeld bij vraag 18, is de verwachting dat deze na afloop van de breedtesportimpuls zullen blijven bestaan (duurzaam)?
 Ja
 Nee
 Deels
- 20 Onderschrijft uw gemeente de opvatting dat de samenwerking tussen alle Groninger gemeenten en de provincie een *duidelijke* meerwaarde heeft (gehad) op het lokale/gemeentelijk sportbeleid?
 Ja
 Nee
- 21 Heeft de breedtesportimpuls bijgedragen aan het oplossen van maatschappelijke lokale "problemen"?
 ja
 nee

Andere opmerkingen:

Als u nog andere opmerkingen heeft over het lokale sportbeleid, de resultaten van de breedtesportimpuls, alsmede over de ondersteuning van het Huis voor de Sport Groningen, dan kunt u die hieronder vermelden.

Tot slot: vriendelijk bedankt voor de medewerking!

Bijlage II

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Tijdens een nationaal congres in het kader van het actieprogramma 'Nederland in Beweging' in 1998 zijn er een aantal bewegingseisen vastgesteld. Deze zijn samengevat in de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

De norm is gebaseerd op wetenschappelijke gegevens die bekend zijn over de relatie tussen bewegen en gezondheid.

De normen per leeftijdsgroep

- Jeugd

Jongeren zijn dagelijks één uur (matig) intensief actief, waarbij de activiteiten minimaal tweemaal per week een positief effect hebben op de lichamelijke fitheid (uithoudingsvermogen, spierkracht, lenigheid en coördinatie)

- Volwassenen

Volwassenen zorgen iedere dag voor minimaal een half uur intensieve beweging. Twee keer een kwartier of drie keer tien minuten is ook aanvaardbaar.

- 55-plussers

55-plussers bewegen minimaal vijf dagen per week een half uur matig intensief, bijvoorbeeld in een aaneengesloten periode maar in zes blokjes van 5 minuten kan ook.

De duur en intensiteit van lichamelijke activiteit zijn inwisselbaar. Dus 30 minuten wandelen kan vervangen worden door een kwartier hardlopen of vijf dagen per week 30 minuten matig intensief bewegen in plaats van drie dagen per week 30 minuten intensief bewegen.

Matig intensief bewegen is voor een kind over het algemeen een andere activiteit dan voor een 55-plusser, naast de leeftijd kunnen ook het geslacht en de getraindheid hierin een rol spelen.

De mate van intensiteit kan worden uitgedrukt in MET. 1 MET is het energieverbruik in rust en een activiteit van 2 MET betekent dus dat er met deze activiteit tweemaal het energieverbruik in rust wordt gebruikt.

Matig intensief lichamenlijk actief zijn, betekent voor:

Jeugd: circa 5 tot 8 MET (van wandelen, fietsen, traplopen tot rennen en traplopen)

Volwassenen: circa 4 tot 6,5 MET (van wandelen tot 16 km/u fietsen)

55-plussers circa 3 tot 5 MET (4 km/u wandelen tot ca. 11 km/u fietsen)

Bijlage III

Rapportage Groningse sms-poll

1. Inleiding

Vanaf 2000 is jeugd- en jongerenparticipatie een specifiek beleidsterrein binnen provincie Groningen. Het doel van jongerenparticipatie is het betrekken van jongeren bij beleid en ze op deze manier de kans te bieden om hun mening te geven. Zo heeft de provincie al geruime tijd een eigen Trendteam. Het Trendteam bestaat uit 15 jongeren die de provincie vertellen over het wel en wee in "jongerenland". In 2004 is er een jongerenpoll gehouden onder 2500 jongeren die hun mening hebben gegeven over de verschillende provinciale thema's. Ook dit jaar hebben jongeren hun mening gegeven, maar deze keer op een voor hen snelle en gemakkelijke manier. Door het inzetten van SMS wil de provincie op een moderne manier jongeren raadplegen. De provincie Groningen loopt hiermee voor op andere overheidsinstellingen.

Op 12 september 2005 is de stelling met als thema sport verstuurd. Het was een spannende actie aangezien onder jongeren de mobiele nummers snel veranderen/verlopen. Bij 774 mobiele telefoons kwam dit sms'je aan. Beantwoorden was geheel vrijwillig en 142 jongeren sms'ten terug. Dit is een respons van 20%, wat hoog is. Een overweldigende meerderheid gaf aan meer te willen sporten.

Deze pilot beschouwen we als zeer geslaagd. SMS biedt veel mogelijkheden om in de toekomst de Groningse Jongeren meer te betrekken bij beleidsontwikkeling van de Provincie. Dit rapport beschrijft de procedure van deze sms-poll en geeft de uitkomsten weer. Wanneer U vragen heeft over deze sms-poll, kunt U contact opnemen met; Afdeling Cultuur & Welzijn.
Ebru Demir tel 050-316 4258

2. Opzet sms –poll

In september 2004 bezocht het Groningse jongeren Trendteam, namens de Provincie, 22 scholen verspreid over de hele provincie. Op deze scholen deelden zij aan ruim 2500 Groningse jongeren een vragenlijst uit met daarop 21 stellingen.

Naast het reageren op de verschillende stellingen over beleidsterreinen, werd ook aan de respondenten gevraagd om hun mobiele telefoonnummer in te vullen, zodat ze op een ander tijdstip per sms benaderd konden worden.

Ongeveer 1500 jongeren vulden hun mobiele telefoonnummer in en gaven provincie Groningen daarmee toestemming om hun in de toekomst te benaderen voor de sms-poll.

Het thema sport en beweging onder jongeren is op dit moment een belangrijk thema in de politiek en de publieke opinie. Uit cijfers blijkt dat minder Groningse jongeren lid zijn van sportverenigingen dan jongeren in de rest van Nederland. Daarom is er besloten om bij deze eerste sms-poll het thema sport te laten zijn, waarbij de Provincie te weten wilde komen of jongeren meer zouden willen sporten.

Afhankelijk van de uitslag van deze poll zou er bekeken worden of er meer in sportbehoeften moet worden voorzien of dat er een voorlichtingscampagne de voorkeur heeft.

De stelling luidde

“Ik wil vaker/meer sporten”

Op 12 september 2005 vond de sms-poll plaats. Om 8:20, net voordat de school begon werd er een informerend berichtje verstuurd naar de 1500 mobiel nummers. 774 jongeren ontvingen deze sms, de overige nummers bleken incorrect of afgesloten.

In deze sms werd uitgelegd dat ze een jaar geleden hun nummer hadden opgegeven en dat de jongeren een paar uur later (tijdens de lunchpauze) een stelling zouden ontvangen. Hierop konden ze ‘Eens’ of ‘Oneens’ op antwoorden.

3. Resultaat

Jongeren kregen een sms-bericht met de stelling "Ik wil vaker/meer sporten". 144 jongeren sms-ten terug, dat is 82% van de totale groep. 118 van hen was het met de stelling eens en 26 jongeren sms-ten “oneens”.

4. Verschillen tussen de respondenten

Om na te gaan of er verschillen bestaan tussen de jongeren die meer willen sporten en de jongeren die hier geen behoefte aan hebben, hebben we een aantal extra analyses uitgevoerd. Door het sms-bestand met de mobiele telefoonnummers en het antwoord “eens” of “oneens” te koppelen aan de ingevulde vragenlijsten van 2004, kunnen we een aantal uitspraken doen over de demografische gegevens van zowel de ‘eens’ als de ‘oneens’-stemmers.

Voor deze demografische analyses gaan we uit van 134 stemmen. De andere stemmen zijn uitgebracht met voor ons niet bekende telefoonnummers of waarvan de achtergrondgegevens niet helemaal compleet

waren. Het kan zijn dat het beltegoed van een aantal jongeren op was of dat zij inmiddels een ander nummer hadden. In ieder geval hebben ze vernomen van deze actie en de stelling beantwoord.

Voor de volledigheid hebben we eerst gecheckt op dubbeltellingen. Er was slechts een respondent die twee keer gestemd heeft. Deze dubbele stem is vanzelfsprekend verwijderd.

Totale aantal stemmen verdeeld naar sekse:

Meisjes	80
Jongens	55
Totaal	135

De meisjes blijken oververtegenwoordigd te zijn in deze poll. In het originele bestand met de mobiele nummers bleek dit ook al het geval, zij het in mindere mate.

Qua spreiding over de diverse scholen is goed gescoord. Leerlingen van 17 verschillende scholen reageerden op deze stelling. Deze scholen vertegenwoordigen verschillende opleidingsniveaus en verschillende onderwijssoorten. De niveaus varieerden van VMBO tot MBO en Gymnasium. En de onderwijssoorten van Mythyl school, technische opleidingen tot aan opleidingen sociaal pedagogisch werk.

Ook is er een goede leeftijdsspreiding onder de respondenten waar te nemen.

Totale aantal stemmen verdeeld naar leeftijd

Leeftijd	Absolute aantal	indicatief percentage
25 jaar	1	< 1%
24 jaar	0	0%
23 jaar	2	1,5%
22 jaar	1	< 1%
21 jaar	0	0%
20 jaar	2	1,5%
19 jaar	7	10%
18 jaar	17	13%
17 jaar	24	18%
16 jaar	29	22%
15 jaar	26	19%
14 jaar	13	10%
13 jaar	12	9%

Het zwaartepunt van de stemmers ligt qua leeftijdverdeling tussen de 15 en 18 jaar.

Wij zien dit als een goed resultaat aangezien het grootste deel van het jeugdbeleid door de afdeling Cultuur en Welzijn ook op deze leeftijdsgroep toegespitst zal worden.

4.1 Eens/ Oneens

We zijn benieuwd of er verschillen te zien zijn tussen de jongeren die ‘Eens’ dan wel ‘Oneens’ gestemd hebben. Slechts 25 jongeren waren het oneens met deze stelling (afgezet tegen 119 jongeren die het eens waren). De mogelijke uitkomsten in de verschillen tussen voor- en tegenstemmers zijn dan ook niet representatief te noemen maar slechts indicatief bedoeld.

Nee-stemmers

9 jongens hebben oneens gestemd, de overige waren meisjes. Gezien de verdeling over de gehele sms-poll kan men niet zeggen dat er een verschil is op basis van sekse met het eens dan wel oneens zijn met de stelling.

Ook qua leeftijdsverdeling valt er weinig te zeggen over het eens/ oneens zijn met de stelling. De jongeren die geen behoefte hebben om meer te sporten zijn geconcentreerd in de leeftijdscategorie 13-20 jaar. In deze groepen is überhaupt het meeste gestemd. De concentratie zit in de leeftijdsgroep 17 en 18 jaar. Maar aangezien daar respectievelijk 4 en 5 stemmen oneens zijn, mag hieruit niet geconcludeerd worden dat juist daar meer voorlichting geven moet worden. Een overgrote meerderheid geeft te kennen wel vaker te willen sporten.

5. Conclusies

We kunnen spreken van een geslaagde introductie van het medium sms. Een respons van 20% bij het gebruik van een nieuw medium is hoog te noemen. Het geeft voldoende resultaat om hier vervolgacties op te plannen, en een groter databestand te vergaren/bouwen. Deze poll liet qua respondenten een goede afspiegeling van de Groningse jeugd zien en er mag geconcludeerd worden dat zij de mening vertegenwoordigen van de Groningse jongeren. De respondenten laten grote verschillen zien in leeftijd, opleidingsniveau, woonplaats en schoollocatie.

De uitslag van de poll is overduidelijk, 82% geeft aan meer of vaker te willen sporten. De komende maanden spreekt de provincie met jongeren verder over de uitslag van deze poll om zo tot concreet beleid te komen.